

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 15. (75.) évf.

8. szám, 2005 augusztus

Ára: 0,70 lej, előfizetőknek: 0,50 lej

Főtanácsi ülés – az idén korábban

Az Erdélyi Unitárius Egyház Főtanácsa július 29-én és 30-án tartotta évi rendes ülését. A Főtanács hagyományos tárgysorozata, az eddigiekkel ellentétben, néhány új jelentéssel bővült. Tavalyi főtanácsi határozat értelmében az Egyház főtisztviselői is jelentést tettek, a püspökön kívül tehát a két főgondnok, a főjegyző, valamint a közügyigazgató. A főtanácsi ülésről az idén is sokan hiányoztak. A hiányzások igazolt vagy igazolatlan voltáról az Egyházi Képviseelő Tanács (EKT) nemrég kelt körlevele rendelkezik, eszerint a Főtanács tagjai kötelesek az ülésekről való hiányzásait írásban megindokolni és azt a Főtanácsot követő 8 napon belül beküldeni.

A főtanácsi ülés kezdetén az elmúlt évben elhunytak emlékére egyperces felállással adóztak a Főtanács tagjai, majd a tiszteletbeli címek adományozására ke-

rült sor. Különös, hogy egy korábbi határozata dacára (2004-ben a tiszteletbeli címek adományozását egyházközségenként háromra korlátozta) a Főtanács egyes egyházközségeknek több tiszteletbeli címet is adományozott. Hivatali esküt tettek a kolozs-tordai egyházköri vezetők: Farkas Dénes esperes, Pataki József és Székely Botond felügyelő gondnokok.

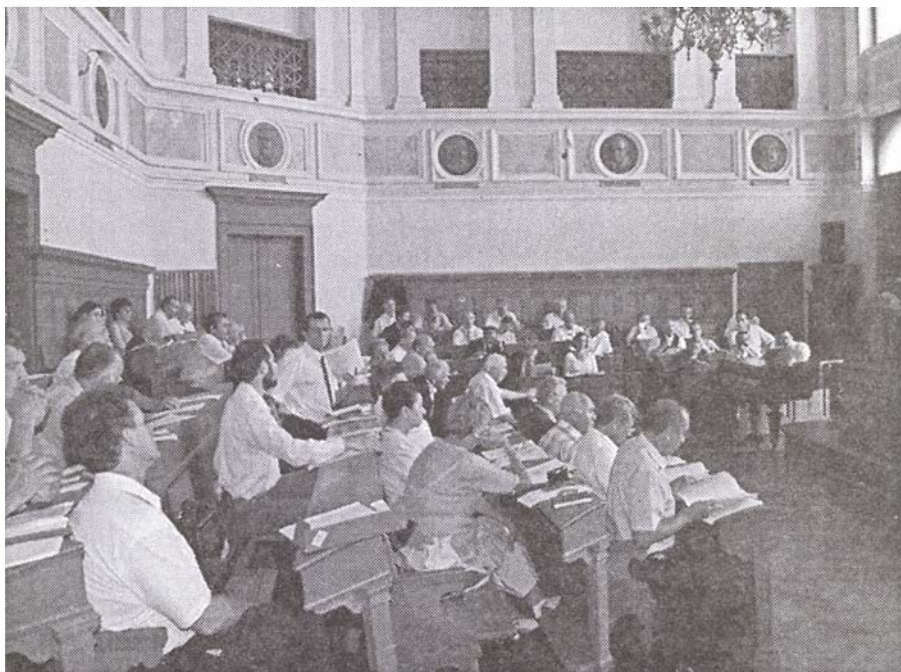
Az első ülésen a főtisztviselők jelentéseinek értékelése következett. A Főtanácsi Bizottság minden jelentést véleményezett, majd ezeket a főtanácsi tagok hozzászólásai egészítették ki. Mind a Főtanácsi Bizottság, mind a hozzászólók nagyra értékelték a püspöki jelentést, amely sokrétű és gazdag egyházi és közéleti tevékenységről számolt be. A két-főgondnok, Kolombán Gábor és dr. Máthé Dénes jelentése egyéni és egyedi rálátást adott Egyházunk életére. Kolombán Gá-

bor gyenge egészségi állapota ellenére is igyekezett jelen lenni egyházi életünkben, és annak minden vonatkozásában a szakzszerűséget igyekezett érvényesíteni. A főgondnok Egyházunk gazdasági fenntarthatósága és a hatékonyabb gazdálkodás érdekében szakbizottság létrehozását javasolta; javaslatát a Főtanács a későbbiekben megtárgyalta és elfogadta. Máthé Dénes az eredmények összegzése mellett felvázolta jövőre vonatkozó terveit is, hangsúlyozva az egyházirodalmi munka iránti elkötelezettségét. Dr. Rezi Elek főjegyző rövid jelentéséből kitűnt, hogy főjegyzői kötelezettségeinek eleget tett. Szabó László közügyigazgató jobbító szándékú, kritikai hangvétellő jelentésében próbált rámutatni egyházi közigazgatásunk hiányosságaira, és a törvényesség betartására hívta fel a figyelmet. A közügyigazgatói jelentés megtárgyalása után az elnök felfüggesztette a pénteki napra a Főtanács munkálatait. Este istentisztelet következett, amelyen a szószéki szolgálót Rüszt Domokos, a székelyudvarhelyi II. sz. egyházközség lelkesze végezte. A napot jó hangulatú vacsora és a még vidámabb főtanácsi bál zárta.

Július 29-én a soron következő jelentésekkel folytatódott a főtanácsi ülés.

Az EKT általános jelentésében részletes és átfogó képet kaptunk az egyházi közigazgatásról, a központi ügyvezetésről, a vallásérkölségi életéről és a gazdasági ügyekről. A Főtanácsi Bizottság megjegyezte, hogy az elmúlt évi főtanácsi határozatokat csak 60%-os arányban sikerült végrehajtani, valamint azt is, hogy nem készült semmilyen jelentés az EKT állandó bizottságainak a működéséről.

Bár az egyházközségek és egyházköri élete és tevékenysége jónak minősíthető, aggodalomra ad okot Egyházunk összlétszámának folyamatos csökkenése. A szórványokkal való foglalkozás is nagyobb odafigyelést igényel, hiszen „bevallottan gondozatlanul maradt” 36 szórvány a 162-ből. A vallásérkölségi nevelés terén öröndetes, hogy egyre több

folytatás a 4. oldalon

Kiss László

Imádság mosogatás közben

Hatalmas Istenünk, köszönjük, hogy megtanítasz alázatra. Köszönjük, hogy elvégezhetjük azokat a munkákat, amelyek sokszor oly hosszúnak tűnnek, mint maga az örökkévalóság, de amelyek valójában a földi mulandóság megrázó jelképei.

Istenünk, miért van meg bennünk az a hiúság, amely leértékelteti velünk a mulandó dolgokba fektetett erőt és időt? Miért nem tudjuk ünnepelni azt, ami mulandó? Miért nem tudjuk ünnepelni azt, hogy elvégezhetjük ezeket a béren alul fizetett munkákat is? Miért nem tudjuk ünnepelni a mosogatót?

Fohászunk gyermekesnek tűnhet, de milliárdok fohásza. Istenünk, áldd meg a mosogatókat! A szennyes ruhák, szennyes edények tisztogatóit.

Istenünk, bátoríts az önmagunkkal való szembenézésre! Hogy őszinte lélekkel mondassuk el: az a „szemét”, amely evő- és ivóeszközeinkre ráakódott, semmiség ahhoz a lelki szeméhez képest, amely, bár sokszor eltakarható, mégis jelen van életünkben.

Csendes, de megtartó fohásként mormoljuk: ahogy a víz lemossa az edényről a szennyet, add, hogy úgy mossa le lelkünk-ről is a vétket az imádság. Ahogy a mosogatószer habja fényesre varázsolja az edényt, úgy tisztítson meg minket is a megbánás. Ahogy a tisztálvóvíz lassan elpárolog a száradó edényről, úgy párologjon el rossz szándékunk is, tisztán hagyva emberi érzéseinket és gondolatainkat.

Hogy mi lenne az a sűrűpor, az az acél-szálú dörzsi, ami a tűzön felejtett edényből a ráégett ételt carcolás nélkül eltávolítaná – nem tudjuk. Hogy meg lehet-e mindent bocsátani, mindent újjászülni, mindent szépé és tisztává tenni – nem tudjuk. De hiszünk abban, Istenünk, hogy te megsegítesz minket minden bajunkban. Hiszünk, hogy lelkünket a feléd szálló őszinte imádság tisztává teszi.

Kérünk, légy velünk megpróbáltatásainkban, és gyűjtsd meg bennünk a reménység lángját, hogy legyünk bár hasonlók a fazék aljára égett ételhez, tudjuk, higgyük, akkor is, hogy van lehetőség életünk újratemtésére.

A mulandóság tudata sokszor szomorúvá, csüggedővé tesz minket, Istenünk.

Kérünk, vidíts fel, nemcsak egy hatékony mosogatószerrel, hanem azzal a tudattal is, hogy az apró, mulandó dolgokra fordított idő is meghozza örökkévaló gyümölcsseit.

Te, aki örökkévaló vagy, te aki sokszor megtérfálsz mulandónak álcázva magad, te segíts nekünk abban, hogy életünk egyensúlyát a hit erejével megtarthassuk! Amen.

Székely Kinga Réka

A könnyű teher

Nem csak lelkészeknek (2)

A lelkési szolgálat területe maga az emberi élet – bölcsőtől koporsóig. Kerete pedig az egyház, nevezetesen az Unitárius Anyaszentegyház mint szervezet. Ennek a szervezetnek a felépítéséről főlegesen itt beszélünk, hiszen már a Káté ismerete révén tudomásunk kell, hogy legyen róla. Amit föltétlenül meg kell állapítanunk, az az összetartozás és a függőség ténye. De ez a függőségi viszony sem a végrehajtó hatalom gyakorlását, hanem az együvértartozás lelki-szellemi, sőt anyagi gazdagodását hivatott biztosítani, segíteni, megvalósítani. Azt a gondoskodást jelenti, amelyet maga az „anya” szó is sugall.

A lelkész rendszerint anyaegyházköztségben, illetve – ha van – filiájában (leányegyházköztségében) és szórványaiiban végzi szolgálatát. A közösség és a lelkész számára egyaránt meghatározó, hogy a lelkész be tudjon illeszkedni egyházközsége életébe. Ehhez alapvetően fontos, hogy benne éljen, személyes kapcsolatba kerüljön híveivel.

Természetes, hogy a maga életének, családjának fenntartásáról is gondoskodnia kell, szükségszerűen meg kell teremteni ennek feltételeit. Ez azonban ne jelentsen semmi öncélúságot, különállást! A lelkész ön- és családfenntartásának is össze kell hangolódnia közössége érdekeivel. Szolgálatát nem önmagában, hanem hatásában mutatkozik meg és nyer érvényt. Ezért bír föltétlenül fontossággal a munkát, szolgálatot, hatást befogadó környezet ismerete. Ennek birtokában lehet csak eredményes szolgálatot végezni. A befogadókésztséget csak akkor tudom növelni, ha közvetlenül ismerem magát a befogadót, annak hitét, gondolkodását, körülményeit, problémáit. És nem csak felületesen, de mélyrehatóan, okaiban, késztetéseiben.

Nem győzzük hangsúlyozni, hogy mindenekelőtt Istenhez való tartozásunkat kell folyamatosan tudatosítanunk, erősíteniünk. Ezt elsősorban személyes hittel, példával lehet megtenni. Hatni csak úgy tudunk, ha elől járunk hitvallásban, cselekedetben, reménységben és bizakodásban, figyelmességben és szeretetben. Más szóval: lelkési szolgálatunk feladata és célja a lelki és közösségi építés. A ma egyik legfontosabb feladata megállítani azt a gyökerekkig ható leépülést, amelyet az eltelt fél évszázad folyamán kénytelen-kelletlen megélhettünk, s amely az egyre sokasodó negatív hatások révén mai életünket is meghatározza. Mik ezek? Az adott szó fedezetének hiánya, a felelőtlen ígéretések, hazudozások, az őszinteség, becsületesség fogalmának elhalványulása, értékének elvetése, az önbecsülés, az emberi méltóság, a gerinceség hiánya. Időzavar, pontatlanság, felelőtlenység. Mindezek egyaránt elősegítik a rosszra, embertelenre való befolyásolhatóságot, az önzés, a törtetés, nyereszkesedés, önfeladás és kicsapongás térhódítását.

Nap mint nap szembesülünk a szubkultúra terjedésével. A televíziókból ömlő romboló és kommersz giccek, az erőszakosság, a szexuális szabadosság, a híradásoknak az embertelen cselekedetekre való összpontosítása, az etikátlan szenzációs-hajhászás – mindezek megrendítik az embereknek a jóságban, igazságban, becsületességben és tisztességben való hitét. És még szóvá sem tettük az alkohol és narkotikumok fogyasztását.

A feladat tehát maga a változtatás, s ez egyáltalán nem könnyű. Jézus szolgálatát is ezt tűzte ki célul, ezt a feladatot vállalta: az ember megváltoztatását, felemelését hitében, magatartásában, erkölcsiségében egyaránt. És ki vitatná: ezt Jézus is csak mély hittel, Istenben való bizakodással tehette. Az én Atyám munkálkodik, én is munkálkodom. Munkálkodom szelíden és alázattal, mert nagyszerű ez a feladat, és nem érzem a terhét, csak szépségét, gyönyörűségét. Ezért mondhatta, vallhatta: „Az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű”. Aki tehát csak terhét, súlyát érzi e szolgálatnak, akinek vállát, életét nyomasztja e teher, az még nem vált igazán Jézus követőjévé. Az előbb önmagát kell, hogy megváltoztassa, hogy vezetni, hatni tudjon.

Kiss Károly

1900-ban, az IARF (a Vallásszabadság Nemzetközi Egyesülete) bostoni alakulásakor a világ különböző részéről egybegyűlt unitáriusok elsőként fogalmazták meg a vallási tolerancia eszményét. Azóta néhány száz, hasonló céllal szerveződő intézmény, alapítvány jött létre. Maga az IARF is sokat változott. Igen fontos lépés, hogy 1972-ben az IARF olyan státusú civil szervezetté lett, amelynek általános konzultációs joga van az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsában (ECOSOC). A kezdeteknél bábáskodó unitáriusok, az indiai Bramo Samaj és a japán liberális vallások képviselői ma már inkább csak történelmi múltjukkal, mintsem döntéshozókként vannak jelen. Sok mindenen múlik, de rajtunk is, hogy a jelenben mennyire akarunk és tudunk részt venni benne.

IARF-konferencia Kolozsváron

Ránk nézve nagy lehetőség, hogy 2001 tavaszától Magyarországon működik az IARF európai és közép-keleti részlegének titkársága, amelynek Szent-Iványi Ilona unitárius lelkész a koordinátora. Így nem véletlen, hogy a nagy nemzetközi konferenciák közötti regionális találkozók unitárius színhelyeken zajlanak. 1994-ben az IARF nemzetközi konferenciájának Kolozsvár adott otthont.

Idén az Erdélyi Unitárius Egyház meghívására július 21-e és 24-e között Kolozsváron zajlott a régió konferenciája *Szomszédaink megismerése – vallásos tolerancia a több-vallású társadalmakban* címmel, alapvetően azzal a céllal, hogy a tanácskozók áttekinthessék a vallások helyzetének alakulását a kibővült és tovább bővülő Európai Unióban és a Közel-Keleten. A szervezők különböző neves, az IARF-fel jó kapcsolatot ápoló szakembereket, illetve a saját tagegyházakat képviselő előadókat hívtak meg. A témát az előkészítő bizottság – amelynek tagja volt Gyerő Dávid, valamint az IARF előző főtitkára, Andrew Clark és dr. John Taylor, az IARF genfi ENSZ-képviselője – jelölte ki, a rendezvényt Szent-Iványi Ilona hívta életre. A szervezés lebonyolításában jelentős szerepe volt dr. Szabó Árpádnak, Gyerő Dávidnak és az Egyházi Közigazgatási Hivatalban dolgozóknak.

A megnyitón házigazdaként dr. Szabó Árpád püspök mondott üdvözlő beszédet, utána az IARF részéről Eimert van Herwijnen szólalt fel. Másnap a konferencia vitaindító előadását dr. Dennis de Jong, a Holland Külügyminisztérium emberjogi ügyekért felelős tanácsosa tartotta *A vallás szerepe a külpolitikában* címmel. Az IARF-fel korábban is munkakapcsolatban álló politikus valóban vitát indított beszédével, hisz a vallás és terrorizmus kapcsolatát megcélzó gondolatmenetét így kezdte: Vajon jó-e a vallás vagy rossz? A közelmúltban Európában történt erőszakos események fényében talán új kontextusba kerül a vallások megítélése. – Noha előadása során részletesen beszélt alternatívákról, politikai megoldási lehetőségekről, új kihívásokról, az egyházak toleráns életviteléről, az oktatás preventív szerepéről, indító kérdése sokunk elméjében gyökeret vert. Valójában ennek a kérdésnek a mentén bontakozott ki az ezt követő vita. Dr. Daryl Balia, az IARF új főtitkára moderálása mellett a résztvevők megfogalmazhatták elképzeléseiket, elvárásaikat és fenntartásaikat. Ez egyben lehetőséget adott arra is, hogy számba vegyük, kik gyűltek össze erre a tanácskozásra. Hallhattuk az egyiptomi, azerbajdzsáni és izraeli muzulmánok, jeruzsálemi zsidók gondjait és gondolatait. Az

Unió országaiból érkezett régi IARF-esek „filozófiáját” és a tolerancia esélyeiről kialakított elképzeléseiket német, holland, angol, ír, lengyel és dán résztvevők osztották meg.

E nap délutánján ismerkedhettünk meg dr. Shlomo Alon és Mazal Kazir izraeli zsidó házaspár munkásságával, akik a Vallások Találkozás (Interfaith Encounter) nevű, zsidó-arab-keresztény párbeszédet szorgalmazó szervezetet képviselték, négy fiatallal együtt.

Az állam és egyház viszonya témában először Willy Fautré, az Emberi Jogok Határok Nélkül brüsszeli szervezet vezetője tartott előadást. Témája ezúttal a vallási közösségek regisztrációja, a vallások kategorizálása és az intézményes diszkrimináció volt. A Romániáról szóló különleges jelentésekből vett idézetekből megtudhattuk, hogyan látja helyzetünket az Unió, miben sürget változtatást az állam részéről. Görögország és Ausztria negatív példája után Fautré a norvég modellt látja alkalmazhatónak, ami a különböző felekezetek esélyegyenlőségét illeti: ugyanúgy érvényes minden közösségre az adózás kötelezettsége és az adómentesség lehetősége, történelmi múlttól és létszámtól függetlenül. Az állami támogatás azonban létszámárányos.

A konferencia harmadik napját az oktatás kérdéskörének szánták. Dr. Günther Gebhardt teológus, aki Hans Küng mellett a Globális Etika Alapítvány oktatás-kutatója, saját munkásságát ismertette. Ez az előadás számomra nagyon ihletadó

Meggyőződésük mottója:

Nincs béke a nemzetek között a vallások közötti béke nélkül.

Nincs béke a vallások között a vallások egymással folytatott párbeszéde nélkül.

Nincs párbeszéd a vallások között anélkül, hogy meg ne ismernénk egymás alapmagatartását, globális etikai alapvetés nélkül.

Nincs menekvés glóbusunknak globális etika nélkül. (Hans Küng)

volt. Az ő céljuk a körülöttünk élő vallások alapjainak megismerése által képessé válni a párbeszédre. Ez az oktatási program évek óta átadott és gyakorolt olvasmányokból már számos európai, több-vallásúvá vált társadalomban működik: Németországban, Svájcban, Ausztriában és Nagy-Britanniában az iskolai oktatás részét képezik. Hasonló tapasztalatokról számolt be Johannes Lehnemann professzor Nürnbergből, a Vallások a Békéért Világkonferencia képviselőjében. Azt vallja: a békére nevelni kell, és ez komplex feladat a konfliktusokkal terhelt több-kultúrájú társadalmakban.

A „Dialogus” témakörben került sor prof. dr. Ioan Vasile Leb, az Ortodox Teológiai Intézet dékánjának előadására a toleranciáról. Ezt követően Czire Szabolcs ismertette az aktuális romániai helyzetképet az állam és egyházak viszonyáról. Ez utóbbi megdöbbentő és félremagyarázhatatlan számadatokkal illusztrált helyzetjelentés volt. Adrian Moir írországi lelkész

folytatás a 4. oldalon

Miklósi-Vári Katalin

Főtanácsi ülés

folytatás az 1. oldalról

egyházköziségben beindult és működik a vasárnapi iskola, és e területen a lelkészek egyre több segítséget kapnak a világiak részéről.

A szűkszavú főjegyzői jelentést ellen-súlyozta a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának működéséről szóló részletes jelentés, amelyben dr. Rezi Elek dékán beszámolt az eredményes oktatói-nevelői, illetve tudományos tevékenységről.

Unitárius középiskoláink, az elemi iskola, az óvoda jelentései általános és részletes betekintést nyújtottak az eredményes oktatási folyamatba, kiemelték diákjaink kitűnő eredményeit minden szinten. Majd egyháztársadalmi szervezeteink beszámolóí következtek, amelyek sokrétű, áldozatos munkáról tanuskodtak. A lelkész-szövetség (ULOSZ) sikeres tevékenységet folytatott, rendezvények, munkaértekezletek és konferencia keretében. Ezek kiegészültek az akadémia lelkészek találkozóival és munkaértekezleteivel. Az országos nőszövetség (UNOSZ) egyházi és egyházközi szinten egyaránt sokrétű, aktív tevékenységről számolt be. A nőszövetségek munkája egy-

házközi életünk egyik meghatározó tényezője. Az ODFIE az elmúlt évben is sikerrel és eredményesen tevékenykedett és szervezte meg helyi és központi rendezvényeit. Tevékenységük kulcsfontosságú, Egyházunk jövője és gyarapodása szempontjából. A Nyugdíjintézet jelentéséből megállapítható, hogy működése kiegyensúlyozott és zavartalan. Komoly anyagi alappal rendelkezik, amely biztonságot jelent, de eredményes kezelése felelősséget is feltételez. A Nyugdíjintézet örökös gondja, hogy sok egyházköziség nem fizeti be a nyugdíjpénztári járulékot. A Lókodi Ökumenikus Öregotthon működéséről kapunk vázlatos képet Zakariás Klára igazgató jelentéséből. Az öregotthon lakói hálások, az egyházköziségek által nyújtott anyagi és lelki támogatásért. Örömmel nyugtáztuk, hogy az öregotthon időközben felvette alapítója, az elmúlt évben elhunyt Kiss Rozália nevét.

Mindezek után legyen szabad megjegyezni, hogy az idei főtanácsi ülés nagyon „gördülékeny” volt. A hosszadalmas és a kérdéshez olykor alig kapcsolódó viták és hozzászólások nélkül „suhantunk” át jónéhány tárgysorozati ponton. Különös azonban, hogy nincs „fogható”

véleményünk olyan kérdésekben, mint például az oktatás és nevelés vagy az egyháztársadalmi szervek működése, miközben órákig tartó, meddő vitát folytattunk olyan kérdésben, amely felett nem a mi tisztünk vitatkozni. Itt említeném meg azt a napirendi pontot, melyet Bardócz Tódor András kérésére tűzött napirendjére a Főtanács, és amely arról lett volna hivatott dönteni, csatlakozhat-e Egyházunkhoz az anyaország területén megalakult szórványgyülekezet, amelynek tagjai Erdélyből származtak el. Erről a kérdésről azonban a hosszú vita után sem született döntés. Az ügy ésszerű és érdembeli megoldása az EKT-ra hárul.

A főtanácsi ülés imával és a Himnusz eléneklésével zárult, majd ezt követte a hagyományos ebéd, amelyen a Berdeserleggel a pohárköszöntőt László János, a székelyudvarhelyi I. sz. egyházköziség gondnoka mondta.

A Főtanács munkálatai során egyházi életünk eredményeit és hiányosságait vette számba. Megállapíthattuk, hogy Egyházunk sok tekintetben a fejlődés irányában haladt. A Főtanács eredményes jelent és reményteljesebb jövőt munkáló és fejlesztő tevékenységére Isten gazdag áldását kérjük.

IARF-konferencia...

folytatás a 3. oldalról

beszámolója is ebben az összeállításban hangzott el, amely szerint az utóbbi években enyhülni látszik az észak-ír konfliktus. Sajnos vitára már nem maradt idő.

A kiscsoportos megbeszélések rendjén külön cseréltek eszmét a fiatal felnőttek Ramola Sundram, az IARF „fiatal felnőttek” koordinátora vezetésével. A konferencia programjából e délutánon két óra arra szolgált, hogy e csoport résztvevői bemutassák magukat, s talán még távoli terveket is megfogalmazzanak.

Az este a konferencia fénypontja volt! Szavak után hangok, zene! Próbálkozások, szomorú statisztikák, kétségek után a zongora és hegedű gyógyíthatott lelket, gondolatot. Márkos Albert fiatal tanítványai szövegezték meg magyar kortárs szerzők és Bartók műveiből. Van jövő, ha van tehetség!

Vasárnap reggel vallásközi istentiszteletet tartottunk, amelyen dr. Daryl Balia imádkozott, az olvasmányban Gandhi gondolataira minden jelenlevő nyelven válasz hangzott: Lehetőséges békében élni! Pap Mária beszéde után zongorajáték alatt mélyíthettük gondolatainkat, és belekóstolhattunk egy buddhista barátunk vezette meditációba is.

Záróakkordként dr. Szabó Árpád történelmi sétára hívta a résztvevőket. Sokan most jártak először Erdély földjén, korábban nem is találkoztak az unitáriusokkal. De mindannyian találtak új információt az elhangzottakban.

A beszélgető-csoportok beszámolójával ért véget a konferencia. Volt, aki több emberjogi paragrafusra hivatkozva fogalmazta meg cselekvési tervét. Elhangzott, hogy észre kell vennünk a különbséget a „nyugat” és „kelet” értékrendje között. Vajon „felülírhatják-e” az egyetemes emberi jogok a valóságos hagyományokat? Vajon rákényszerítheti bármely elit a

békéről, toleranciáról, társadalmi formáról való, igazságosnak vélt eszméit és törekvéseit másokra – merő jószándékból? Mit ér a dialógus, ha csak beszéd – párosan ugyan, de párhuzamosan?

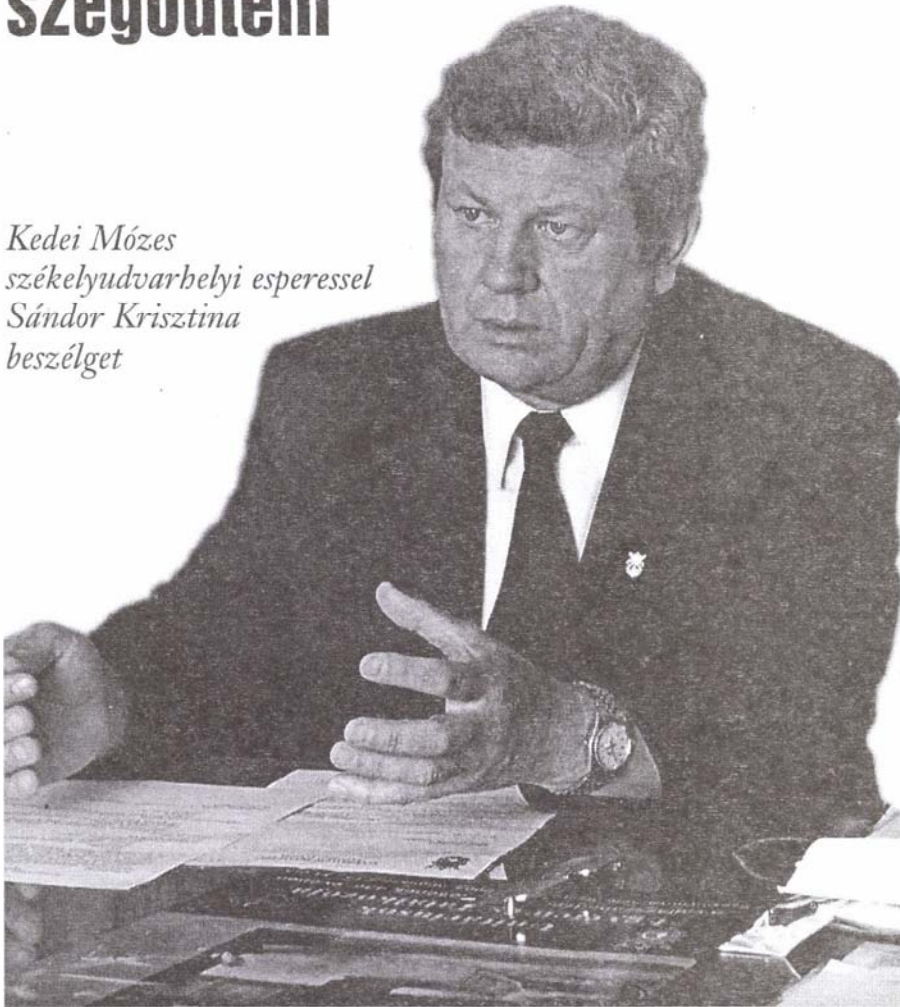
A tanácskozások értékét, azt hiszem, az utóélete adja majd meg. Mit hasznosítunk belőle? Mindenképpen köszönet illeti a szervezőket a lehetőségért, hogy a szakértők akadémikus szintjén vagy épp a kávészünetekben, közös asztalnál megismerhettünk valamit, valakit, amitől többek lehetünk!

Száz éve

– Az unitárius lelkészek a papnövendékekért (Kiss Sámuel): „Most egy éve, hogy a Papnevelő Intézet eljárásága az unitárius lelkészekhez folyamodott, miután a papnövendékek úgy megszorodtak, hogy az iskolai segélyekből nem lehetett ellátni mindeniket. A kenyérkereset küzdelméről, a szükség gyötrelmeitől kellett megszabadítani őket, hogy a tanulásra fordíthassák idejüket. [...] Az unitárius papság megértette a szöveget. Fölfogta a helyzetet és magáévá tette a nagy föladatot. Egy év alatt 54-en, tehát fele része meghozta az áldozatot is, mert beküldöttek összesen 386 koronát, s ezzel segélyt nyújtottak öt jeles ifjunak, leendő paptársaiknak, összesen 250 korona erejéig. A pénzérték sem csekély dolog, mert egy fél évre egészítette az eddig csak fél kenyeret, és megmentette az ifjukat olyan gondoktól, a melyeket ők csak legbizalmasabb embereiknek mondhatnak el, nekünk is el kell hallgatnunk.”

Nemzetmunkásnak szegődtem

*Kedei Mózes
székelyudvarhelyi esperessel
Sándor Krisztina
beszélget*

S. K.: Hol született és töltötte gyermekkorát, milyen út vezetett a Teológia felé?

K. M.: 1951-ben születtem Segesváron, de Magyarországon nevelkedtem, tehát odavalósi vagyok, a gyermekkoromat ott töltöttem. A teológia és a lelkészi pálya felé való irányulásomban talán két dolog volt sorsdöntő: az egyik az, hogy édesanyám mélyen hívő vallásos asszony volt, a másik pedig egy egyszerű történet. Édesapám egy alkalommal elment Székelykeresztúrra Máthé Sándor tiszteletes úrhoz, aki valamikor Magyarországon szolgált, és tőle kapott egy felvételi tájékoztatót a Teológiára. A tájékoztató idővel a kezembe került, és e két dolog határozta meg azt, hogy végül is a lelkész-képző felé fordultam – annak ellenére, hogy jó ideig másfelé, az állatorvosira készültem. Az ehhez szükséges tárgyakból elég jó is voltam. Aztán valahogy a gondviselés mégis a teológia felé fordított, s ezért hálás vagyok. 1970-ben sikeresen felvételiztem a Teológiára.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált? Milyen tapasztalatokat gyűjtött?

K. M.: 1974-ben végeztem, és bár – szerénytelenség nélkül mondhatom – nagyon jó eredményekkel zártam a tanulmányaimat, egy kicsi községbe kerültem, amely két kicsi faluból állt – Kedébe: Nagy- és Kiskedébe. Ott majdnem három évet szolgáltam, miután 1977-ben az újszékelyi gyülekezet megválasztott lelkészének. Itt 13 évet szolgáltam, 1977-től 1990-ig. Soha nem voltam az a fajta ember, aki a „hatalom” jóindulatát kereste. Tisztességesen, emberségesen és egyenesen viselkedtem a gyülekezet tagjaival, s úgy láttam, ezt értékelték. Főként akkor mutatkozott meg ez, amikor 1989-ben jött a változás. Újszékely annyira megbízott bennem, hogy a községi Nemzeti Megmentési Front elnökévé választottak – ráadásul a távollétemben. A hírt akkor tudtam meg, amikor este apósomékkal mentem haza a vonaton, s az egyik kedves hívem így köszöntött: „Adjon Isten

jó estét, elnök úr!” Erre így válaszoltam: „Hát, mi van, megváltozott a világ?” Erre közölte velem, hogy községi nagygyűlés volt, és megválasztottak a községi Megmentési Front elnökének.

Szinte hihetetlen és ugyanakkor nagyon nehéz is volt, hiszen egyszerre az ember kezébe került az egész község közléte, minden közösségi ügy, iskola, gazdaság, rendőrség... A rendőrök reggelente eljöttek, hogy kikérjék, mi lesz a napi program. Én akkor úgy gondoltam, hogy mindezt vállalni kell, hogy átveszessük a közösséget egy más és új helyzetbe. A mai napig érdekes mindaz, ami akkor és úgy megtörtént. 1989 karácsony másodnapján a Megmentési Front elnökeként összehívtam Újszékelyen a falugyűlést. Mondtam, hogy meg kell alapítani a Romániai Magyar Demokrata Szövetség helyi sejtjét. Ennek is én lettem az elnöke.

1990. február 25-én tartották Székelyudvarhelyen az RMDSZ alapító tagjainak fórumát, amelyen magam is részt vettem. Fel kellett iratkozni, hogy ki akar szólni a gyűlésen, a művelődési házban. Tele volt az egész terem, nagyon sokan álltak. Azt gondoltam, hogy mi, falun szolgáló értelmiségiek bizonyos szempontból hátrányban vagyunk azokhoz képest, akik városban vannak, tehát vártam, és az elején nem jelentkeztem. Vártunk – és egy idő után úgy éreztem, hogy nem mondják el azt, amit én érzek. Ekkor odamentem a színpadhoz, és azt mondtam az elnöknek, hogy megkérem szépen, engem is írjon fel, hogyha lehet. Azt mondta, hogy nem járt le a gyűlés, persze, hogy lehet. Beszédemben elmondtam, amit éreztem, ami akkor a lelkemben volt. Rengeteg dolog felszabadult akkor bennünk, egy olyan nyomorúságos kor után, amelyben a lelkészeket és az egyházat teljesen elnyomták. Kimondtam, hogy nem szeretnék még egyszer egy ilyen korszakot élni, és hogy minden időben reménykedünk. Úgy látszik, hogy valamiképpen a szeg fejére ütöttem akkor, hogy az udvarhelyszéki RMDSZ alelnökévé választottak, Lőrincz György íróval, akivel azóta is tart a jó barátság. Mindezt azért mondtam el, mert az én székelyudvarhelyi megválasztásomban, úgy érzem, igencsak besegített az, hogy azokban az időkben közéleti szerepet vállaltam. 1990. március 15-én az RMDSZ Székelykeresztúrra küldött, hogy beszédet tartsak a Gyárfás-kúrián, ahol annyian voltak, hogy a kertek és a háztetők is mind tele voltak emberekkel. Valami megismételhetetlen, spontán, szép ünnepély volt. Ott aztán tényleg ki kellett mondani, amit az ember érzett. Emlékszem, hogy Szűcs Pál magyar nagykövet tartott utánam beszédet,

folytatás a 6. oldalon

Nemzetmunkásnak...

folytatás az 5. oldalról

és a tapsok miatt sokáig nem tudott szólani... Mindenki meghatónan szólt a jelenlévőkhöz, a székely gyermekek Petőfi megzenésített verseit énekeltek – ott valami rendkívüli dolog történt, mely élettemnek egy nagyon-nagyon szép emléke lett. Az eseményt videoszalagon rögzítették, amely aztán eljutott a nagyvilágba. Még azelőtt, Tőkés László székelyudvarhelyi látogatásakor az RMDSZ engem jelölt ki, hogy köszöntsem, mondván, hogy úgyis pap vagyok, „binnen vagyok a mesterségben”. Akkor is kimondtam mindent, ami bennem volt: félelmet, reménységet egyaránt. A sportszarnokban annyian voltak, hogy a vasgerendák is tele voltak emberekkel, és legalább ötezen rekedtek kint.

S. K.: Mikor lett vége az RMDSZ-szel való együttműködésének?

K. M.: Hát, én ugyanazon a vonalon vagyok most is, mint akkor, csupán az

készi állásért, öten voltunk jelentkezők – a gyülekezet végül engem választott meg lelkészének. Életem nagy állomása Székelyudvarhely. Ezt azért mondom, mert úgy érzem, hogy ami bennem volt, azt itt megcselekedhettem, megélhettem. A kezdeményezések célba találtak és megvalósultak, és ezért úgy érzem, hogy az isteni gondviselés hozott engem ide. Sikerült kiteljesíteni magamból azt, ami bennem volt – a közösségért, nemzetemért, egyházamért. Természetesen ez nem volt olyan könnyű. Nagyon sok minden ért személyileg, családirag Székelyudvarhelyen, mégis azt mondom, hogy életem legnagyobb idejét mégis itt töltöttem. Tehettem valami hasznosat a közösségemért, és ezért tartom az itt eltöltött éveket olyan nagy és szép időszaknak.

1996-ban kezdeményeztem egy gyűjteményes, vallomás-szerű kötetnek a kiadását, amelyből végül nemcsak egy, de két könyv is lett. Úgy érzem, ezáltal sikerült „fényképet” készíteni arról az időről, amelyben éltünk – annak nyomorúságai-

hogy mennyi érték él az emberekben. Valahogy a módot kell megtalálni arra, hogy ezeket felszínre hozzuk, és ható tényezővé tegyük közösségeinkben és az Egyházunkban.

S. K.: Hetedik éve annak, hogy a székelyudvarhelyi egyházközség szervezésében zajlik az évi egyetemes unitárius találkozó Szejkefűrdőn. Honann ered az ötlet?

K. M.: Itt Székelyudvarhelyen, valójában ebben az egyházközségben született meg az a gondolat, hogy indítsuk el a szejkefűrdői találkozót. Ennek előzménye az, hogy az egyik esperesi vizsgálószeiken, Homoródkeményfalván egy öreg bácsi azt mondta: esperes úr, kezdjük el ismét a homoródfűrdői búcsút, mert azok olyan szépek voltak. Azt válaszoltam, hogy ezt az ötletet magammal viszem, gondolkozom rajta. A konfirmandusokat általában minden esztendőben elviszem Orbán Balázs síremlékéhez. Körbeüljük a síremléket, és akkor azt az órát próbálom felhasználni a nemzeti érzés erősítésére, ugyanakkor az unitárius öntudat mélyítésére, felmutatva ennek a nagy embernek a példáját. Abban az esztendőben – amikor ez a homoródkeményfalvi felhívás történt – éppen jöttünk be Szejkefűrdőn a gyerekekkel a székely kapuk alatt, mentünk le a színpad felé, s amint megláttam, felvillant bennem: hát, itt nekünk minden elő van készítve! Megvan a szabadtéri színpad, emellett egy csodálatos, székely kapukkal övezett út visz ki Egyházunk egyik legnagyobb emberének sírjához, Orbán Balázshoz. Emlékszem, hogy megálltam, és arra gondoltam: hogy nem jutott eszünkbe mindeddig?! Alig vártam egy pár napot, és összehívtam a keblitanácsot, ahol nagy lelkesedéssel előadtam, hogy Orbán Balázs sírjánál meg lehetne tartani az egyetemes unitárius találkozót, amelyet ki kellene szélesíteni, hogy ne csak a Homoródkeményfalvára, hanem az egész erdélyi unitárius találkozóhelye legyen. Az ötletet a keblitanács nagy lelkesedéssel és örömmel fogadta. Nekiálltunk, határozatot hoztunk, amit elküldtünk az Egyházi Képviselő Tanácshoz, kiegészítve azzal, hogy az egyházközség felvállalja az egyetemes unitárius találkozó megszervezését, kezdve 1999. augusztus második szombatjától. Azóta idén már a hetediket tartjuk. Hiszem, hogy ez a találkozó összetartó erővel bír majd a jövőben is, és közösségünk ügyelni fog rá akkor is, amikor mi már rég nem leszünk.

S. K.: Hogyan lett esperes?

K. M.: 1990-ben jegyzőnek választott meg a székelyudvarhelyi egyházközség gyűlése. Én akkor még viszonylag új ember voltam ebben az egyházközségben, és a közéletben is jelentős szerepet vállaltam.

RMDSZ nincs már azon a vonalon, amelyen akkor voltunk. Akkoriban nagyon sok tisztességes, becsületes, jó érzésű ember vállalta fel az erdélyi magyarság közképviselését. Sajnálatos módon a legtöbb csalódott, és jobbnak látta otthagyni az egészet. A jelenlegi helyzetkép pedig – enyhén szólva – nem a legjobban néz ki.

S. K.: Hogyan került Székelyudvarhelyre lelkésznek?

K. M.: 1990. augusztus 1-jétől kerültem ebbe a városba. A már említett közszereplések azokban a forró időkben jelentősen segítettek abban, hogy – bár nagy verseny volt a székelyudvarhelyi lel-

ről, de ugyanakkor belső lelki szépségéről is, hiszen ott volt az összetartás, az együttérzés az emberek között. Ez volt az a belső ellenállás, amelyen tulajdonképpen megbukott a kommunizmus. Két kötet tartalmazza a lelkészek vallomásait életükről. Nagyon nagy eredménynek tartom, hogy ilyen sokan vállalták a megszólalást. Természetesen voltak olyanok is, akik nem vállalták, s csak ők tudják, hogy miért nem tették – mindenkinek személyes joga, hogy vállal vagy elutasít valamit. Olyan tapasztalatokat, élményeket írtak le a lelkész-kollégák, amelyekre oda kell figyelni. Kellemes csalódás volt,

Természetesen akkor egy tapasztaltabb, idősebb embert – Bencző Dénes homoródalmási lelkészt – választottak esperesnek. Ő talán 1998-ban ment nyugdíjba, s előtte, 1996-ban az egyházköri közgyűlés engem választott. Azóta – immár kilencedik éve – vagyok esperes. Jól tettem vagy sem, hogy elvállaltam ezt a tisztséget? Úgy érzem, valószínűleg jól döntöttem, hiszen erőm és tehetségem szerint mindent megtettem, hogy becsülettel szolgáljam ezt az egyházkört és közösséget. Jó volt, hiszen az egész közösséget szolgáló kezdeményezéseink célba értek és megvalósultak.

S. K.: Saját meghatározása alapján mivel több az esperes, mint a lelkész?

K. M.: Nem több az esperes, mint a lelkész, csak több a teendője. Az esperes többletmunkát vállal a közösségért, és ezzel tisztában kell, hogy legyen. Ezt a többletmunkát a saját erejéből és idejéből kell kiszorítania. Ilyen szempontból kissé nehezebb helyzetben van, mint az, aki egyetlen egyházközség lelkésze. Aki az esperességet vállalja, az az egész egyházkör minden ügyét-baját kezeli, és ezzel többletterhet vállal magára. Nagyon fontos, hogy ezt a munkát a legjobb képessége szerint, becsületesen próbálja végezni, és ezáltal az egész közösséget szolgálja.

S. K.: Milyen a kapcsolat az esperes és a köri lelkészek között?

K. M.: Nagyon fontos, hogy egy vezető embernek legyen elvi, emberi és szellemi tisztessége és becsülete; az elvek mentén próbálja betölteni azt a szolgálatot, amelyet elvállalt, és vezetni azt a közösséget, amely az ő hatáskörébe tartozik.

S. K.: Milyen az egyházköriben a kapcsolat a lelkészekkel és a hívekkel?

K. M.: Természetesen olyan vezető nincs, aki mindenkinek egyformán megfelelel. Viszont – ahogy az imént említettem – ebben a kérdésben nagyon lényeges, hogy az embernek legyen egy elvi tartása. Természetesen tudatosítani kell, hogy a lelkészek az esperes barátai, kollégái. Erre mindig gondolni kell. Ugyanakkor az esperesre hárul a felelősség a munka beteljesítéséért minden egyházközségben. A gondok általában ott vannak, ahol a munka nincs időben elvégezve, és esetleg nem úgy, ahogy azt minden lelkésztől elvárná a közösség.

S. K.: Mit tehet ilyenkor az esperes?

K. M.: Ha elenged mindent a maga mentére, akkor az olyan lesz, mint az a szekér, amelyen a lovak közé dobják be a gyepelőt. Akik nem szeretik a fegyelmet és a rendet, nem végzik el munkájukat, azok végeredményben a közösségnek nem a javát szolgálják, hanem a kárát. Ha valaki elvállal egy vezető tisztséget, akkor annyi erő és tisztesség

Fába véssett szeretet

Szívet-lelket melengető fényes napunk volt 2005. július 10-én Alsóboldogfalván az unitárius gyülekezetünkben, melyet nemcsak dr. Szabó Árpád püspök meg Szombatfalvi József esperes jelenléte tett kiemelkedőbbé, hanem az amerikai testvérgyülekezeti küldöttség tagjainak jelenléte is Westportból. Ez alkalommal a szószéki beszédet dr. Szabó Árpád püspök tartotta, amelynek alapigéjéül a Zsidókhoz írt levél 10. részének 21., 23–25. és 39. szakaszában írtakat választotta. Szívhez és értelemhez szóló beszédében figyelmeztetett, hogy ne engedjük veszendőbe élő egyházunk évszázados múltját, s valahányszor megszólalnak a magas tornyú istenházak harangjai, félretéve egyéni érdekeinket, anyagi gondjainkat, mindannyian induljunk Isten háza felé, hogy megőrizzessük a Jézus által alapított hitünket és a Dávid Ferenc által megalapított Egyházunkat.

Az ünnepi szónoklat után Bíró Mihály helyi lelkész magyarul köszöntötte a magas rangú egyházi vezetőinket és a westporti küldöttség tagjait, melyet angolul tolmácsolat az amerikaiak felé Lőrinczi Gizella, majd gazdag műsor következett. Ennek keretében a tanulók részéről Lőrinczi Ágnes, Gagyí Renáta, Gábor Orsolya, Gyarmathi Izabella, Bán Andrea, Gagyí Otília, Gagyí Orsolya, Gagyí Csaba, Tamási Sándor, Burszán Csaba és Gábor Imola szavaltokat és énekszámokat adtak elő. Angol nyelven szavalt Krammer Lúdia és Gyarmathi Izabella. Bíró József művészi szinten előadott furulyaszólóval szórakoztatta az ünneplőket, az ifjak részéről Burszán Tímea, a nőszövetség részéről Gábor Zsuzsanna szavaltak, majd a férfialárda előadása következett Máthé Alíz tanítónő vezetésével.

Az amerikai testvérek is egy rövid műsorral kedveskedtek, miután magyar nyelven pár szóban szóltak gyülekezetünkhöz, angol nyelvű és magyar dalokat adtak elő. A műsor után Bíró Mihály helyi lelkész bejelentette a westporti és alsóboldogfalvi gyülekezetek testvérkapcsolatának tiszteletére faragott kopjafa felavatását, amelynek megálmodója és kivitelezője Gagyí Vencel ny. tanár. A lelkész rámutatott arra, hogy minden ember vágya örök nyomot hagyni maga után az utókorra. Egyesek fát ültetnek, bár tudják, hogy gyümölcséből csak majd unokái esznek, mások szellemi talentumaikat róják vers vagy próza alakjában papírra az utókor számára, s ha valaha valaki olvassa majd a művet, emléket a feledés pora nem fed be. Vannak, akik érzés- és gondolatvilágukat kőbe, fába vésik, vászonra festik, szoborba öntik. E kopjafa megalkotója, faragója ősi unitárius család sarja, a falu szülöttje, Gagyí Vencel ny. tanár családjával együtt egyházközségünk áldozatkész tagja. Az adományozott kopjafával maradandó emléket állított magának, egyházközségének, fába és márványba véste a testvérkapcsolatban levő két egyházközség nevét. E kopjafa és a márványlap fog beszélni a két gyülekezet önzetlen testvéri kapcsolatáról, hiszen 2003-ban az amerikai gyülekezet 3000 dollárral járult hozzá templomunk és más ingatlanjaink javításához, 2004-ben audiovizuális eszközökkel szerelték fel eklézsiánkat, és minden egyes közép- meg főiskolát végző tanulót pénzzel támogattak. Az adományozott emlékmű értéke 10 millió régi lej, melyet az egyházközségünk minden tagja hálással köszön az adományozónak.

Ezután a gyülekezet tagjai kivonultak a templom előtt álló kopjafa leleplezési ceremóniájára, ahol Deák Szabolcs klarinétszólóval tisztelgett az ünneplő gyülekezetnek. Felavató beszédet tartott Szombatfalvi József esperes, aki kiemelte a székelly nemzet szimbólumának, a kopjafának az üzenetét, majd Gagyí Imola Wass Albert *Üzenet haza* című versét szavalta.

Befejezésül az ünneplők elénekelték nemzeti imánkat. Az ünnepség a falu kultúrotthonában tartott ebéddel ért véget, ahol baráti beszélgetésekre került sor.

Gálfalvi Gábor

kell, hogy legyen benne – önmagával és a közösséggel szemben –, hogy egy idő után rászóljon arra, aki nem végzi jól a munkáját. A legtöbbször ott vannak a bajok, ahol a dolgokat elmulasztják, időben nem végzik el, és akkor mindenki kellemtelen helyzetbe kerül: a lelkész és az esperes is, mert szólnia kell.

S. K.: Mi a jelenlegi Erdélyi Unitárius Egyház legnagyobb problémája?

K. M.: Nemcsak az unitárius egyháznak, hanem az egész erdélyi magyar közösségnek vannak nagy és megoldatlan problémái. Engem mint lelkészt és esperest nagyon foglalkoztat, hogy mi lesz az erdélyi magyar közösséggel. Itt vagyunk az európai uniós csatlakozás küszöbén, és sajnálatos módon még nem jött létre

folytatás a 8. oldalon

Nemzetmunkásnak...

folytatás a 7. oldalról

a nemzetiségi életnek az a megtartó kerete, amely garancia lehetne a jövőre nézve, és nyugodtan azt mondhatnánk, hogy na, most már jöhet az Unió. Sajnos, úgy érzem, az erdélyi magyar nemzeti közösség elveszítette a lendületét. Már nem tudom, van-e benne annyi erő és energia, hogy mégis szóljon és tegyen azért, hogy ez a megtartó keret – mely nem lehet más, csakis az autonómia – létrejöhön. Itt óriási felelőssége van mindazoknak, akik az erdélyi magyarság közképviselőt felvállalták. Nagyon nagy becsületességre, tisztességre, gerincességre volna szükség, hogy akik odaálltak, azok ezt a keretet valamiképpen kiharcolják. Bennem nagy a félelem arra nézve, hogy azzal maradunk, amivel átlépjük az európai uniós küszöböt. Én jelenleg az erdélyi magyarság közképviselőt nem látok annyi akaratot, hogy ezt véghez tudja vinni.

S. K.: Székelyudvarhely sokak számára egy külön sziget a Székelyföldön és Erdélyben. A város gazdaságilag gyorsan fejlődik, politikai szempontból egyedülálló a helyzete. Mitől van ez így?

K. M.: Itt a lakosság többsége megőrizte a helyes tájékozódást a nemzeti kérdésekben, s talán ezért mondják,

hogy Udvarhely külön sziget. Örvendünk, ha mások ezt így látják. Én mindenkor a lelkiismeretemre hallgatok, akárcsak 1990-ben, amikor az első pillanatban odaálltam, s a nemzetemért képes lettem volna bármit megtenni. Én ezért a szolgálatomért soha nem kaptam egy lejt sem, a vonatjegyeket is én fizettem, amikor Újszékelyről Udvarhelyre jártam a választmányi gyűlésekre. Húzott a lelkem és a szívem, hogy jönni és tenni kell a közösségért. Nagyon sok jóézésű, becsületes, magyar lelkű ember van itt Székelyudvarhelyen, és ezért is mondhatják, hogy Erdélyben ez a városka egy kis sziget.

S. K.: Milyen lesz a jövő unitárius egyháza?

K. M.: Azt vallom, hogy az élet mindig kivágja a maga medrét. Alapvetően derűlátó vagyok, hiszen az Egyházunknak mindig megvolt a maga küldetése, szerepe és hivatása az erdélyi magyarság körében, és meglesz ezután is. Természetesen itt is vannak nagy kérdőjelek. Egyházközségeink java része falusi környezetben működik, és ezek a közösségek nagyon meggyengültek a kommunizmus idején. Valami új megélhetési formát kellene találni a közösségeknek. A kommunizmus szinte teljesen kiölte az emberekből az egészséges társulási hajlamot, szándékot. Ma mindenki saját maga próbál

boldogulni a maga kicsi életével, lehetőségével. Úgy érzem, újra elő kellene venni Balázs Ferenc vidékfejlesztő programját. A kommunizmus egy hatalmas üresjárat volt, ahol az embereket beleszerezítették egy erőltetett közösségbe, a „kollektívbe”. Ezek a közösségek nem fejlődtek természetesen. A dolgok valahol ott maradtak abba, ahol Balázs Ferenc is azt látta: valamiképpen a vidéket, a falvakat kellene élhetővé tenni, megszervezni, és ezért kezdeményezte a vidékfejlesztő szövetkezetek megalakulását. Ide kellene visszakapcsolni, az embereket felvilágosítani arról, hogy azoknak lesz jövőjük, akik egy olyan közösségi formát találnak ki, amellyel majd uniós pénzeket, pályázatokat lehet lehívni. Egy falusi földműves család ezt nagyon nehezen tudja megtenni, de együtt talán lehet – és érdemes is. Hogyha ezt meg lehetne értetni a falvakkal, az egyházközségeinkkel, ez egyféle *modus vivendi* lehetne a jövőre nézve. Ez azért is nagyon fontos, mert azt látjuk, hogy kevés gyermek születik. Az idei évben is már több temetés volt, mint keresztelés, és nagy a kíváncsorság. Hogyha ezt a kettőt összevetjük, akkor a fogyás jelentős, és valamiképpen ezt a folyamatot kellene megakadályozni, egy optimistább jövőképet megfogalmazni és felmutatni a közösség előtt.

Gazdasági gondok és kiégés

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége július 28-29-én tartotta évi konferenciáját Kolozsváron. Talán a nyári kánikula is okozta: a lelkészek többsége távol maradt. A konferencia első napján a program gerincét két előadás alkotta (a Dávid Ferenc Díszteremben alig 40 lelkes vett részt e programrészen).

Kelemen Levente *A lelkes szerepe az erdélyi magyar közösségek életében az EU-csatlakozás küszöbén* címmel tartott rövid bevezető előadást. Balázs Ferenc szövetkezeti mozgalmának ma is időszerű tételei után a faluközösségek problémáit tárgyalta. A szociális gondok mellett a mezőgazdaság elmaradottsága is alátámasztja, hogy az uniós támogatások felhasználására faluközösségeink nincsenek felkészülve. Ebben a rendszerben is megjelentek már az „ügyeskedők”, akik kihasználják e közösségek tájékozatlanságát, és bizonyos forrásokat a maguk hasznára irányítanak. A bizalmatlanság igencsak jellemző közösségeinkre.

A korántsem rózsás helyzet felvázolása után néhány javaslat hangzott el előbb az előadó, majd a hozzászólók részéről. A helyi önkormányzatokban a lelkeseknek is szerepet kell vállalniuk. Így hozzájárulhatnának ahhoz, hogy az önkormányzatok vagyonát megfelelőképpen kezeljék. A közbirtokosság fel kellene, hogy vállalja az önkormányzatok vagyonának karbantartását. Elhangzott, hogy megfelelő színvonalú gazdagan-

folyamokat kellene szervezni, és jobban kihasználni az induló pályázati lehetőségeket. Általános szükségletként merült fel egy átfogó gazdasági terv elkészítése, amely elsősorban a vidékre összpontosítana. Példaként a két Homoród-mente merült fel, ahol ugyancsak szükség lenne egy olyan stratégiai terv elkészítésére, amely hosszú távon a vidékfejlesztést célozná meg. Ezt a lelkeseket az ott élő gazdasági és más területen tevékenykedő szakemberekkel, értelmiségiekkel közösen dolgozhatnak ki.

Szó esett a birtoklevelek rendezetlenségéről, a földtörvény számunkra hátrányos szabályozásairól, és arról is, sokan milyen könnyen eladják nemcsak a saját, de a közösségük földjét is. Az elmúlt évtizedekben a politikai kényszerrel elvett földeket

Balról jobbra: Kovács István, Nagy László és Józsa István Lajos

3. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2005. július 8-án tartott II. évnegyedi üléséről

Jelen vannak:

Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, Kolumbán Gábor, dr. Rezi Elek, Szabó László, Nagy László, Nagy Endre, id. Szombatfalvi József, Kedei Mózes, Varró Margit, Szén Sándor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, András Benedek, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.

Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Andorkó Ferenc, Csáka József, Erdő László, Orbán Pál, László János, Czibalmos Kozma Csaba, Farkas Emőd.

Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Mikó Lőrinc, Vörös Alpár.

Igazoltan hiányzik: Farkas Dénes, Pap Mária, Popa Márta, Kovács Sándor, Kovács István (S), Gazdag Géza.

Igazolatlanul hiányzik: Orbán Pál, Dombi Dezső.

53. A 87. sz. ének eléneklése és Székely Kinga-Réka imája után dr. Máthé Dénes főgondnok-elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 635/2005. sz. EKT-meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

Balázs Sándor indítványozza a 18. tárgysorozati pont (az augusztus 27-én Magyarországon szervezendő erdélyi unitárius találkozó) időben korábbi tárgyalását, mert szolgálati elfoglaltsága miatt az EKT üléséről korábban szeretne távozni, de az említett tárgysorozati pont tárgyalásánál jelen kíván lenni. Székely Botond javasolja, hogy a Beadványok tárgysorozati pontnál tárgyaljuk a Kolozs-tordai Egyházkör köri közgyűlésének javaslatát a kidei segély átirányításáról Tordára.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Andorkó Ferenc, Nagy László és Kun Csaba tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot a módosító indítványokkal és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadta.

54. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az elintézt ügyekről, az egyházi közigazgatásról és egyházképviseltről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az elintézt ügyekről és az egyházképviseltről előterjesztett jelentést.

55. A Misszió Bizottság 2005. július 7-i ülésének jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év július 7-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

56. Kimutatás az el nem intézett képviselő tanácsi határozatokról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette az el nem intézett képviselő tanácsi határozatokról szóló kimutatást.

57. A PTI unitárius hallgatóinak II. félévi vizsgaeredményei.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a II. félévi vizsgaeredményeket. András Benedek javaslatára egyhangúlag elhatározta, hogy kéri a PTI Rektori Hivatalát a felvételi vizsga időpontjának előrehozására a többi egyetemi felvételi vizsga idejére.

58. Jelentés az unitárius teológiai hallgatók húsvéti és pünkösdi legációk szolgálatairól.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a húsvéti és pünkösdi legációk szolgálatokról szóló jelentést. A

Misszió Bizottság javaslatára az EKT 10 mellette és 7 ellenszavazattal elhatározta, hogy az I. éves teológiai hallgatók ezentúl nem mennek legációba.

59. Jelentés a 2005. június 20-a és 24-e között tartott szakvizsgáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a szakvizsgáról előterjesztett jelentést.

60. Czire Szabolcs előterjesztése a lelkészképzés jövőjéről a bolognai folyamat szellemében.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a Czire Szabolcs teológiai tanár által előterjesztett tanulmányt az unitárius lelkészképzés jövőjéről a PTI keretében. Szabó László javaslatára az EKT elhatározta, hogy a tanulmányt részletesebb megismerés céljával elküldi az EKT tagjainak. Emellett az EKT 13 mellette, 4 ellene és 2 tartózkodó szavazattal elhatározta, hogy a zeneoktatás jelenlegi formája helyett javasolja a zenetörténet tantárgy bevezetését két félévre, illetőleg a zenegyakorlatnak opcionális tantárggyá való átminősítését.

61. A lelkésztoábbképzéssel kapcsolatos ügyek.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a lelkésztoábbképzéssel kapcsolatos előterjesztést.

62. Az énekező-képesítéssel kapcsolatos ügyek.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az énekező-képesítéssel kapcsolatos előterjesztést.

63. Jelentés a valláserkölcsei nevelés terén elnökileg intézett fontosabb tevékenységekről a 2005 április 1-je és július 7-e közötti időszakban.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az említett időszakra a valláserkölcsei nevelés terén elnökileg intézett fontosabb tevékenységekről szóló jelentést azzal a határozattal, hogy megbizsa a VEN-Bizottságot a jövő évi gyermektáborok létszámának egyház-kozségekre leosztott meghatározásával.

64. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentése a 2004-2005-ös tanévről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium jelentését a 2004-2005-ös tanévről.

65. A székelykeresztúri Unitárius Teológiai Gimnázium jelentése a 2004-2005-ös tanévről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a székelykeresztúri Unitárius Teológiai Gimnázium jelentését a 2004-2005-ös tanévről.

66. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium kérése új tanítói állás meghirdetésére.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az új tanítói állás meghirdetését.

67. A kolozsvári unitárius Óvoda fejlesztési terve.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az Unitárius Óvoda fejlesztési tervét (3 tartózkodás).

68. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának ülésén felvett jegyzőkönyv, július 8-án.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának július 7-i ülésén

felvett jegyzőkönyvet, amely szerint a vezető tanács kvórum hiányában nem tudott ülést tartani.

69. Kolumbán Gábor főgondnok beszámolója Egyesült Államokbeli látogatásáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag tudomásul vette az előterjesztett beszámolót.

70. A II. évnegyedi lelkészi értekezletek.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a II. évnegyedi lelkészi értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

71. Beszámoló az egyházköri közgyűlésekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az egyházköri közgyűléseken felvett jegyzőkönyveket.

Ugyanakkor megbízta az elnökséget, hogy az EKT III. évnegyedi üléséig dolgozza ki a kórházlelkész és a szórványlelkész munkaköri leírását, és tisztázza a státusukat is.

72. Előterjesztés tiszteletbeli címek adományozására.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a tiszteletbeli címek adományozásáról szóló előterjesztést.

Eszerint az EKT javasolta a Főtanácsnak tiszteletbeli gondnoki címre a nyárádszeredai Adorjáni Domokost, tiszteletbeli keblitanácsosi címre pedig Marosi Kálmánt, Birtalan Istvánt, Marosi Ferencet, Albert Mihályt és Gyöngyösi Sándort (Kadács), illetve Ambrus Jánost, Galamb Mihályt, id. Gyerő Józsefet és id. Mihály Andrást (Ürmös).

Ugyanakkor az EKT Szabó Árpád püspök javaslatára egyhangúan kimondta, hogy csak nyugalomba vonult tisztségviselőnek adományozható tiszteletbeli cím.

Az EKT Bálint B. Ferenc javaslatára 1 tartózkodás mellett kimondta, hogy lelkész jellegű egyházi tisztségviselők nem kaphatnak tiszteletbeli címet.

73. A Szentgericei Egyházközség határozata magyarországi szórványközösség létrehozásáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag úgy határozott, hogy a szórványközösség létrehozását megindokló egyik érv (az augusztus 27-i találkozó megszervezésével) okafoyottá vált és megoldódott.

A magyarországi unitárius szórványközösség megszervezése kérdésében az EKT később kíván dönteni.

74. A Zsinat ülésének előkészítése.

Az Egyházi Képviselő Tanács tudomásul vette a Marosi Egyházkör beadványát a Zsinat ülésének helyszínét illetően, és elhatározta, hogy a 2005. novemberi zsinati ülés helyszíne a csokfalvi egyházközség temploma lesz.

75. Az augusztus 27-i erdélyi unitárius találkozó Magyarországon.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az augusztus 27-i erdélyi unitárius találkozó előkészítésére tett lépéseket.

76. A Szejkefürdői Unitárius Találkozó előkészítése.

Az Egyházi Képviselő Tanács 5 mellette, 10 ellene és 8 tartózkodó szavazattal elutasította azon javaslatot, hogy a Szejkefürdői Unitárius Találkozó keretében úrvacsoraosztás történjék.

77. Tájékoztató a Gellérd Imre-emlékkonferenciáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a székelykeresztúri Gellérd Imre-emlékkonferencia előkészítéséről szóló előterjesztést.

78. A fizetési bizottság június 29-i ülése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a fizetési bizottság június 29-i üléséről előterjesztett jelentést.

79. A Testvér-egyházközségi Tanács által használt kisbusz kérdése.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag kimondta, hogy a Testvér-egyházközségi Tanács által egyházunk használatára adományozott kisbuszt köszönettel befogadja, és azt egy közösen lefektetett rendeltetési megállapodás és elszámolási rendszer alapján használja.

Az EKT ugyanekkor határozatot hozott arról is, hogy az egyház nevében levő régi kisbusz tulajdonjogát Farkas Dénesnek adományozza.

80. Vörös Alpár kérése a VEN-előadótanácsosi tisztségben való megmaradásáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag úgy határozott, hogy Vörös Alpár VEN-előadótanácsos részmunkaidős munkaviszonyát további egy évre meghosszabbítja, 2005. szeptember 1-jétől 2006. augusztus 31-ig.

81. A Kolozs-Tordai Egyházkör beadványa a szórványbizottságba küldött képviselőről.

Az Egyházi Képviselő Tanács egyhangúlag elhatározta, hogy a Kolozs-Tordai Egyházkör területén levő szórványok problémáinak megvizsgálására bizottságot hoz létre, amelybe 3 tagot az egyházkör, 3 tagot az EKT választ, további tagjai a szórványlelkészek.

Az EKT az általa kiküldendő helyek betöltésére Szabó Árpád püspököt, Máthé Dénes főgondnokot és Gyerő Dávid előadótanácsost választotta meg, 1 tartózkodással.

82. A Kolozs-Tordai Egyházkör beadványa a kidei segély átirányításáról Tordára.

Az Egyházi Képviselő Tanács 4 tartózkodó szavazattal úgy határozott, hogy a költségvetésben a kidei egyházközségnek megítélt 100 000 000 lejes támogatást átirányítja a tordai egyházközség templomjavítási munkálataira.

83. Előterjesztés a 2005. április 1-je és július 4-e között elnökiileg elintéztett fontosabb gazdasági ügyekről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette a 2005. április 1-je és július 4-e között elnökiileg elintéztett fontosabb gazdasági ügyekről szóló jelentést.

84. A Pénzügyi Bizottság jegyzőkönyve.

Az Egyházi Képviselő Tanács sajnálattal vette tudomásul, hogy a Pénzügyi Bizottság ülése a tagok távolléte miatt nem volt határozatképes.

85. Az Egyházi Közigazgatási Hivatal zárszámadása a 2004. évről.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyja az Egyházi Közigazgatási Hivatal zárszámadását a 2004. évről a következők szerint:

BEVÉTEL: 58 686 087 967 lej

KIADÁS: 54 779 729 255 lej

EGYENLEG: 3 906 358 712 lej

Az Egyházi Képviselő Tanács e határozatát az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

86. A Nyugdíjpénztár 2004. évi zárszámadása.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Nyugdíjpénztár 2004. évi zárszámadását a következők szerint:

BEVÉTEL: 7 696 644 036 lej

KIADÁS: 3 630 024 796 lej

EGYENLEG 4 066 619 240 lej

Az Egyházi Képviselő Tanács e határozatát az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

87. A Nyugdíjpénztár 2005. évi költségvetése.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul veszi a Nyugdíjpénztár 2005. évi költségvetését

a következők szerint:

BEVÉTEL: 9 620 619 240 lej
KIADÁS: 3 560 000 000 lej
EGYENLEG 6 060 619 240 lej

Az Egyházi Képviselő Tanács e határozatát az Egyházi Főtanács elé terjeszti.

88. A Számvevőség jelentése 2005. január 1-e és május 31-e között.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Pénzügyi Bizottság elnöknőjének hozzászólása alapján nem fogadja el a Számvevőség jelentését, és a következő ülésre részletesebb és szakszerű jelentést kér be.

89. Előterjesztés a tordai egyházközségnek megítélt 100 millió lejes templomépítési segélyről.

A Kolozs-Tordai egyházkör esperesi hivatalának javaslata alapján az EKT módosítja a 2005. évi építkezés-javítási segélyekről szóló határozatát abban az értelemben, hogy a kidei egyházközség 100 millió lejes segélyét a tordai egyházközség kapja templomjavításra, mert ebben az évben így indokolt.

90. Előterjesztés az egyház által felvállalt házbérfizetésekről.

Az egyház által felvállalt házbérfizetések további rendezéséről az EKT az alábbiakat határozza:

Bálint Vilma részére felvállalja 2005. július 1-jei hatállyal az 5 millió lej/hó házbért. Bálint Vilma az egyháznak fizet 161 000 lejt és megegyezés alapján Erdő László havi 500 000 lejes adományt tesz.

Ternei Ibolya esetében az egyház 100 EUR/hó házbért vállal 2006 végéig. Új bérletet kell keresnie az eddigi helyett.

91. A nyomati egyházközség kérése nyári a konyha lebontására.

A nyomati egyházközség kérése alapján az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyta a nyomati lelkészi lakás melletti nyári konyha lebontását.

92. A SESO cég kérése 2,2 milliárd lejes transzformátorállomás beszerelésének támogatására.

A SESO cég kérése alapján az Egyházi Képviselő Tanács nem járul hozzá ahhoz, hogy az egyház terhére 2,2 milliárd lejes transzformátorállomást szereljen be az épületbe. Az egyház hozzájárul ahhoz, hogy saját költségükön végezzék el a munkát.

93. Különfélék.

Az Egyházi Képviselő Tanács Kolumbán Gábor főgondnok előterjesztésére elhatározta, hogy az Angliai Unitárius Egyháznak az elnökség útján mihamarabb részvétirtot küld a terror-cselekmények kapcsán.

K.m.f.

Dr. Szabó Árpád
püspök-elnök

Dr. Máthé Dénes
főgondnok-elnök

Kolumbán Gábor
főgondnok-elnök

Dr. Rezi Elek
főjegyző

Hitelesítők:

Andorkó Ferenc

Nagy László

Kun Csaba

Közlemény

Az Erdélyi Unitárius Egyház meghívására a Magyarországi Unitárius Egyház vezetősége 2005. július 16–17-én Kolozsvárra látogatott. Az egyházak vezetői két alkalommal is megbeszéléseket folytattak, elsősorban a mindkét egyházat érintő kérdésekről, megoldandó feladatokról. A tárgyaláson elhangzottak összegzésként az alábbi közös nyilatkozatot fogadták el:

1. A Magyarországon élő erdélyi származású unitáriusok 2005. évi találkozóját, együtt a magyarországi unitáriusokkal, augusztus 27-én rendezik meg a két egyház közös szervezésében. A helyszínre vonatkozóan a Magyarországi Unitárius Egyház elnöksége javaslatokat tesz, a lehetséges változatok közül a két egyház vezetősége közösen választja ki a legmegfelelőbb megoldást.

2. A Magyarországi Unitárius Egyház indokoltnak tartja és egyetért az Erdélyi Unitárius Egyháznak a Magyarországra áttelepedett unitárius hívek lelkipozíciójáért érzett felelősségével. Ugyanakkor az Erdélyi Unitárius Egyház elismeri, hogy a Magyarországon élő erdélyi unitáriusok hitéletüket a Magyarországi Unitárius Egyház keretében gyakorolják; lelki gondozásuk a lelkészek kötelessége.

3. A fentiek alapján a két egyház jövőbeli együttműködését a közös felelősségnek kell meghatározni.

4. Közeli célként a két egyház Elnökségeinek rendszeres, negyedévenként sorra kerülő találkozóiban, továbbá az Egyházi Képviselő Tanácsok szükség szerinti, de évenként legalább egy közös ülésének megtartásában állapodtak meg.

5. Távolabbi célként, a két Alaptörvény azonos tartalmú módosításával, közös szervezeti keret létrehozásában egyeztek meg. Az új főhatóság feladata lesz egybehangzó véleményt, közös álláspontot és stratégiát formálni a legfontosabb kérdésekben.

Kolozsvár, 2005. július 17.

dr. Szabó Árpád
püspök EUE,
Rázmány Csaba
püspök MUE

dr. Máthé Dénes és Kolumbán Gábor
főgondnokok EUE,
Elekes Botond
főgondnok MUE

Székelyderzs község Önkormányzata, a János Zsigmond Általános Iskola, a Pro Derzs Alapítvány és a Székelyderzsi Unitárius Egyházközség közös szervezésében június 25-e és július 2-a között került sor a székelyderzsi falunapokra.

Székelyderzsi falunapok

Az egyhetes rendezvénysorozat június utolsó szombatján jégverés-napi határkerüléssel vette kezdetét. Pontosán 190 esztendeje, 1815-ben az egyházi jegyzőkönyvbe Uzoni Fosztó Pál, akkori lelkész bejegyezte: „Ez az esztendő Derzsnek emlékezetes és szomorú esztendő, melyben a kétszeri jégeső miatt nem aratott búzát, nem szedett törökbúzát, aratott pedig csak zöld zabot október végén. Bár ilyen esztendeje soha még az ő hajnalára se virradna. Ennek emlékezetére kívánja az eccla [ecclesia = egyházközség] innep gyanánt szentelni június utolsó szombattját.” Ettől kezdve minden június utolsó szombatját arra szánják, hogy pihenéssel, határkerüléssel, koszorúkészítéssel és istentisztelettel emlékezzenek a tragédiára; kérjék életükre és környezetükre Istennek áldását.

A hagyomány életben tartása áll a székelyderzsi falunapok háttérében. Jégverés napjától a következő hét szombatjait székelyderzsi és onnan elszármazott fiataloknak, gyermekeknek állították Bükk-makk néven nyári sátoztáborba a falu határában. A tábor fő célja a hagyományok életben tartása. Az 5–15 éves gyermekek tanulhatták a falu történetét, a helyi jellegzetességű derzsi táncot, népdalokat, nemezelést és a bútorfestés alapjait is elsajátíthatták; de bőven jutott idő a játékokra, számháborúra, pihenésre és népdalt énekelve kellemes, táborüzes estékre.

A rendezvény a tulajdonképpeni falunapban csúcspontot ki július 2-án. A székelyruhába öltözött lovasok felvonulása után Pál Ernő polgármester nyitotta meg az ünnepséget, majd Asztalos Ferenc képviselő köszöntötte az egybegyűlteket. Ezután került sor az I. világháborús emlékmű megkoszorúzására, majd ezt követően Hlavathy Károly sepsiszentgyörgyi fotóművész *Románc* című kiállításának megnyitójára. Istentisztelet keretében a lelkész megáldotta a falu címerét viselő közösségi zászlót, majd Gidó Csaba történész tartott előadást, amelyben vázolta azt a képet, amely Derzsről jelenik meg a világhálón. A jelenlevők megtekinthették a sátoztáborban készült bútorfestési próbálkozásokat. Az ebéd és a délutáni labdajáték után a gyermekek táncbemutatója következett. Ezt követte István Ildikó népdalénekes igen közvetlen és nagyon érzelemdús előadása.

A nap csúcspontja az éjszakai Szent László misztériumjáték volt, amelyet helyi szereplők közreműködésével Szabó K. István rendezett. A napot éjszakai multság zárta. A felejthetetlen élményekért Istennek legyen hála.

Demeter Sándor

Meghívó

A Magyarországi Unitárius Egyház és az Erdélyi Unitárius Egyház tisztelettel és szeretettel meghívja az érdekelteket a Magyarországon élő erdélyi származású és a magyarországi unitáriusok testvéri találkozására.

A találkozóra 2005. augusztus 27-én, szombaton 11 órakor kerül sor a pestszentlőrinci unitárius templomban és annak kertjében a két egyház közös rendezésében (Cím: 1181 Budapest, XVIII. ker., Pestszentlőrinc, Szervét Mihály tér 1.).

Kérjük, legyenek jelen minél nagyobb számban közös unitárius hitünk kinyilvánítása és megerősítése ünnepi alkalmán!

Program:

11.00 Istentisztelet. Szószéki szolgálat. Dr. Szabó Árpád püspök (Erdély), úrvacsorai agenda: Rázmány Csaba püspök (Magyarország) • **13.00** Ebédszünet • **14.30** Kolumbán Gábor főgondnok (Erdély) előadása • **15.00** Elekes Botond főgondnok (Magyarország) előadása • **15.30** Fórum, a feltett kérdések megválaszolása • **16.00** Barátkozás, ismerkedés, kötetlen beszélgetés • **17.00** A rendezvény zárása: Szász Adrienne, a vendéglátó gyülekezet lelkésze

IV. Magyarszováti Unitárius Találkozó

Méltósággal, tökéletes szervezéssel, felejthetetlen élményt nyújtva ünnepelte Magyarszovát negyedik találkozóját, amelynek jelentőségét, tartalmát egyfelől az adta, hogy száz éve, 1905 pünkösdjén Alsó- és Felsőszovát egyesüléséből „született” Magyarszovát, másfelől – Pataki József köri gondnok, a tordai Honvéd Hagyományörző Bizottság elnöke kezdeményezésére – síremléket avattunk a tordai csatában megsebesült és Magyarszovátot eltemetett hős honvédeknek.

A zsúfolásig megtelt templomban Kiss Mihály, a falu szüldötte – nyarászentszilasi lelkész – szép, személyes hangvételű prédikációt mondott. Az ünnepi istentisztelet után a lelkészi udvar szűknek bizonyult a több mint 300 résztvevőnek, akik az árkosi rezesbanda hangulatos zenéje mellett régi idők felejthetetlen élményeit elevenítették fel.

A síremlék-avatáson, a Szózatot és a Székely himnuszt követően Pataki József magával ragadó szónoklata következett. A síremléket Farkas László református lelképásztor és Balázs Tamás unitárius lelkész áldotta meg. Magyarszovát nevében Kis János unitárius és Maneszes Sándor református gondnok koszorúzott, az Anyaország képviselőjében pedig Szentpéteri István alkonzul; utána több szervezet és a helyi lakosok. A közös Himnusz-éneklés után az árkosi rezesbanda az *Árpád apánk* kezdetű indulóval zárta a síremlék-avatást.

Az ünneplés a művelődési otthonban folytatódott. Szabó Mihály polgármester köszöntője után versösszeállítás következett. Népviseletbe öltözött leányaink a „honfoglalás dalát” énekeltek, amelyet Márk Attila gitárkísérete tett felejthetlenné, aki ezután mintegy órán keresztül gyönyörködtetett istenes versekkel és József Attila megzenésített költeményeivel. Végül az árkosi rezesbanda annyira magával ragadta a hallgatókat, hogy többen táncrea is perdültek a színpad előtt.

A rendezvény végéhez közeledve Balázs Tamás halát adott Istennek és megköszönte minden segítőkész, jóakarátú ember közreműködését, elmondta, hogy a tervek szerint legközelebb Magyarszovát első kiratos említésének 800. évfordulóján, 2012 nyarán lesz újra falutalálkozó, minden felekezet és nemzetiség közös ünnepe, amelyre meghívjuk a magyarországi két Szovát (Hajdúszovát és Bágyogszovát) képviselőit is.

Ezután még Szabó Mihály polgármester kért szót, aki jövőre ígérte a két világháború magyarszováti halottainak emlékmű-avatását – így tehát a következő falutalálkozóra nem 2012-ig, hanem csak 2006-ig kell várni. Adja Isten, hogy így legyen!

Balázs Tamás

mára többnyire visszaadták, ám az EU-csatlakozás nyomán felvásárolt földek már nem kerülnek vissza a tulajdonoshoz. A témakör mindenkit továbbgondolkodásra és hasznos cselekvésre kell, hogy készítsen, szűkebb és tágabb környezetében egyaránt.

E gazdaságpolitikai téma után a kiegészőről beszélgettek a lelkészek, amely a fenti témához annyiban kapcsolódott, hogy újfent kiderült: a lelkészeknek manapság is többféle téren kell helytállnia. Nagy László marosvásárhelyi esperes szerint ma a lelkészek egy része állandóan szervez, fut. Kevés a jó barátság a lelkészek között, és nem nagyon beszélnek egymással a közös feladataikról.

Tódor Csaba homoródszentpáli lelkész a kiegészést a szerep és a személyiség kölcsönhatásából keletkezett külső és belső konfliktusok megoldatlanságával magyarázta. Négy típusú lelkészt különböztetett meg: 1. a gazdálkodó és leleményes lelkészt; 2. az értelmiségi, akadémiai beállítottságú lelkészt; 3. azokat, akinek irodájában az újságok, poros lapok közt pálinkásüveg hever (!), valamint 4. a vállalkozó típusú lelkészt. Szerinte a kiegészés természetes folyamatként is kezelhető, és nem feltétlenül kedvezőtlen előjelű, hiszen egyfajta „katarzist” jelent, amely után építő szakasz következik.

Józsa Lajos kökösi lelkész a kiegészést elhasználandóként értelmezte, kiemelve, hogy a lelkész manapság gyakran úgy érzi, nincs szükség rá abban a közösségben. Miért égünk ki? – tette fel a kérdést; mert öncélúan égünk vagy útmutató, világító tüzek akartunk lenni?

Fekete Levente az égés kapcsán az energia felszabadulását említette kedvező hatásként. A kiegészés és a fáradtság közti különbségről is szó esett. A hozzászólások során többen is kitértek arra, hogy a lelkészek lelki életével nem foglalkozik senki. Volt, aki a kiegészést a kiegészett villanyégő visszafordíthatatlan állapotához hasonlította, más pedig az akkumulátor példáját említette, amely időnként lemerülhet ugyan, de feltölthető. Arról is szó esett, hogy a korábbi lelkésznevezések számára ez a fogalom ismeretlen volt.

A konferencia keretében az ULOSZ szervezeti kérdéseiről is szó esett, illetve további előadások gazdagították a programot. Ezzel párhuzamosan ún. munkaértekezletek zajlottak a jelen levő hitvestársak számára. A lelkészek évi konferenciája – e tartalmas beszélgetések tükrében is – a jövőben több figyelmet érdemel.

Sándor Krisztina

Halálának 25. évében nagyszabású, de családias hangulatú Gellérd Imre-konferenciára került sor Székelykeresztúron. Az emléktalálkozóra Erdély számos településéről érkeztek résztvevők, akiket Gellérd Imréhez kapcsoló személyes élmények, életművének és erkölcsi tartásának elismerése vagy a „Gellérd-jelenséget” övező szimpátia hívott Keresztúrra.

Gellérd Imre öröksége

Gellérd Imre élettörténete, máig ható szellemi-erkölcsi hűlámverése miértek és több-kevesebb biztonsággal megfogalmazható „tanulások” garmadját veti fel. Egy azonban bizo-

Balról jobbra: dr. Gellérd Andor és felesége, Ildikó, Kovács Judit, Gellérd Ferenc és felesége

nyos: a nagy tudású és alázatos Isten-szolgálatra elszegődött unitárius lelkész-teológus emblematikus alakjává lett a második világháború utáni unitárius egyháztörténetnek.

Az augusztus 6-ai konferenciát Benczédi Ferenc által vezetett rövid áhítat nyitotta meg, az egyetemes egyház nevében dr. Szabó Árpád püspök, házigazdái minőségében pedig Szom-

batfalvi József esperes köszöntötte az emlékezésre egybegyűlteket.

Nem sokkal Gellérd Imre tragikus halála után jelent meg a *Keresztény Magvetőben* Jakab Dénes (jelenleg szentábrahámi) lelkész életmű-összefoglalása és a Gellérd Imre munkásságát számbavevő bibliográfiai lista kezdeménye. Ezt a tanulmányt kiegészítve, kibővítve ezúttal újra hallhattuk, hiszen a Gellérdre vonatkozó életrajzi alaptények ennél összefoglalóbban aligha kerülhettek a hallgatóság elé. A fogolytárs nézőpontjából rajzolt megható, emberközeli portrét dr. Péter Miklós református teológiai tanár, legrészletesebben a „börtön-akadémia” szerveződésére és sajátos munkamegosztására kitérve. Dr. Máthé Dénes főgondnok, egyetemi adjunktus a Gellérd Imre-prédikációk retorikai-stilisztikai sajátosságainak némelyikét magyarázta és illusztrálta. Dr. Balázs Mihály irodalomtörténész egy, a 17. század közepe táján készült kéziratot prédikációskötetet mutatott be. Ez az előadás szervesen kötődött az emlékkonferencia témájához, legfeljebb annyi kapcsolódási felület mutatkozott, hogy Gellérd Imre az unitárius prédikáció-irodalom legavatottabb szakértőjeként ehhez a kódexhez nem jutott hozzá (az előadást Balázs Mihály távollétében Kovács Sándor olvasta fel). Dr. George Williams amerikai szellem- és vallástörténész, Gellérd Imre lányának, Juditnak (Zizinek) a férje azt a mély és széles hatást elemezte, amelyet Gellérd Imre tett és tesz az amerikai unitáriusokra. Külön kiért a testvér-egyházközségi program felfutására és eszmei alapozására, amelyben Gellérd Juditnak oroszlánrésze volt

A konferencia második részében dr. Gellérd Judit most megjelent könyvét, *A Liberté rabját* Farkas Dénes kolozs-tordai esperes, illetve a szerző maga mutatta be. A kötet voltaképpen a néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államokban megjelent és nagy sikert aratott angol változat magyarítása, amelynek kiadását az ODFIE vállalta magára. Nagy Ferenc, Báró József és Bencz Dénes nyugalmazott lelkészek emlékezései, méltatásai egészítették ki a bemutatót, majd Török Áron mondott záróbeszédet. A megidézett lelkész-teológus tiszteletére természetesen összegyűlt a Gellérd-család: a már említett Zizin kí-

folytatás a 10. oldalon

Jakabffy Tamás

Gellérd Imre öröksége

folytatás a 9. oldalról

vül megjelent Székelykeresztúron Kovács Judit, az egykorvult Gellérd Imre felesége, Andor, a kisebbik gyermek feleségével, Ildikóval együtt, és Gellérd Ferenc, Imre még életben levő fi-
vére, ugyancsak feleségével.

Az emlékkonferenciának nem titkolt célja volt, hogy mindazok számára, akiknek fülük van a hallásra, „hallhatóvá” tegye: nem csupán Gellérd Imre emlékét kell tisztelnünk, hanem példáját is követnünk kell. Mert tekintsük bár életének önkezével való kioltását a mártírsors beteljesülésének avagy pusztá megfutamodásnak, a tisztességgel és törhetetlenséggel

megélt élet a hűség példázatát kínálja. Robert Eller-Isaacs unitárius lelkész szavaival: „Gellérd Imrét saját valláshagyományának méltósága és ereje – mely a mi hagyományunk is – készítette arra, hogy az igazságot prédikálja. Az igazságot hirdetni sokkal nehezebb, mint a doktrínát. Az igazság sokkal veszedelmesebb, mint a krédó. A hatalmasok és vezérek, a föld urai azt szeretnék, ha mi az ő hazugságainak ütemére menetelnénk. De téged és engem vallási örökségünk kötelez, és szívünk vágyik arra, hogy egy másfajta ritmusra hangoljuk életünk... A történetek, amelyek legmélyebben megérintenek és amelyekkel leginkább azonosulunk, szentjeinkről szóló történeteink, akik életüket a Szabadságért, a Toleranciáért, az Ész, a ráció érvényesüléséért adták.”

Az emlékezés: önazonosság

Gellérd Imre unitárius mártírelkész emlékének szentelték az augusztus 14-i ünnepélyes istentiszteletet a Kolozsvár-belvárosi unitárius templomban, a szószéki szolgálatot dr. Gellérd Judit végezte.

Bár a beharangozotthoz képest, az istentisztelet elhúzódása miatt, a könyvbemutató több mint fél órással később kezdődött, a gyülekezeti tanácssterem zsúfolásig telt, bizonyítékul annak, hogy Kolozsváron az emberek még tudnak és akarnak is emlékezni. A szerző elmondta: történelmünkre való élő emlékezés nélkül elvész önazonosságunk, ezért a hallgatás, bármi okból fakadjon is, bűn, a hallgatás és a közöny az elnyomókat segíti. A szabadság mindennél fontosabb, hozzá az igazságon át vezet az út: az igazság az egyedüli felszabadító erő – erkölcsi kötelességünk hát emlékezni elődeinkre, mártírjainkra.

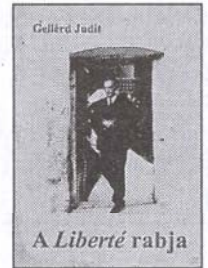
Az eredetileg angol nyelven megírt és megjelent kötet visszaemlékezések, naplók és interjúk alapján rekonstruálja az egykor történeteket (a magyar változat a szerző bevallása szerint az erdélyi magyarság igazságszomjának felszítására született meg), Gellérd Imre életét, politikai fogolyként való meghurcoltatását ismerteti, aki önmaga és családja feláldozása árán is szembeszegült hódoltsáival: választott halálával az élet mellett döntött. Utolsó szószéki beszédei egyikének nem szó szerint idézett gondolata maradandó tanulság lehet mindannyiunk számára: „Isten nem várja el tőled, hogy megmentsd a világot, a te feladatod egyetlen ember megmentése, aki talán te magad vagy.”

Végezetül Kiss Béla evangélikus lelkész, egykori rabtárs visszaemlékezését hallgathatták meg az egybegyűltek, aki, bár bevallása szerint a Brájlai Nagysziget-i emlékektől nem szabadult (ahogyan senki nem szabadulhat, aki a kommunista börtönök, munkatáborok borzalmaival át-

élte), igyekezett humoros hangnemben emlékezni. Miközben hat éven át „élvezhették a brájlai mocsárvilág szabadegetemének vendégszeretét”, Gellérd Imre tartotta bennük a lelket, hogy a jövő reményességéből erőt meríthessenek a túléléshez – vallotta.

F. I.

(forrás: Szabadság, 2005. aug. 15.)

Gellérd Judit: *A Liberté rabja*

„A szerző hitelesen és drámaian mutatja be dr. Gellérd Imre, erdélyi unitárius tudós-lelkész életét és korát, akinek sorsa rendkívül hasonlít Dietrich Bonhoefferéhez. Mindkét teológus brutális, totalitárius rendszerben élt, mely államot és egyházat egyaránt megrontott. Mindkét mártírlet arról tanúskodik, hogy a keresztény ember sohasem él elszigetelten, hanem kormány, politika, munkahely és család életmeghatározó világában. Éppen ezért a keresztény etikai magatartás sem egyéni kegyesség csupán. Kegyetlen döntések szorításában mindkettő elvűsége, tragikus halálba torkollt” – írja a könyvről és „hőséről” Cromwell Crawford, a Hawaii Egyetem professzora.

Siménfalvi falutalálkozó

A szülőföldet jószántából vagy kényszerűségből odahagyó emberek legtöbbször lelkében elevenen, sokszor pusztító erősséggel él a hazavágyódás érzése. Az itthon maradtokban pedig nem kevésbé erős a viszontlátás izzó vágya. Elvándoroltak és itthoniak egyaránt érzik: „Ha nem selyemszállal, / Köt a rög kötéllel, / Koporsókötéllel.”

Ez a mindkét oldalon magasra ívelő érzés évtizedeken át meg-megrekedt a vágyak szintjén, mert vasfüggöny, lélekmorató ideológiák, száműzetés, kiátko-

zás állta útját az álmok valóra válásának. És akik jöhettek, akik „a szülőföld szerelmeseiként” minden esztendőben legalább egyszer a bölcsőringató szülőföldre léphettek, csak egymaguk érkezhettek, legfennebb a szűk család, de soha egyszerre mindentűn, valamennyien.

Így lett a rendszerváltás egyik széles ölelésű hozadéka a falutalálkozók megszervezésének lehetősége. Alig van ma Erdélyben magyarul falu, ahol legalább egyszer ne szervezték volna meg. Nálunk mégis 15 esztendőnek kellett el-

telnie, amíg ez év július 16–17-én erre sor kerülhetett. Környékünkön már a legelnéptelenedettebb faluban is „túl voltak” már az eseményen. Feltétlenül szembe-sültünk a kérdéssel: nekünk, siménfalviaknak miért ne sikerülhetne? A hosszú téli estéken feleségemmel együtt sokszor ez volt beszélgetéseink gerince. Elgondolások, ötletek, bizakodó lelkesedés, de kétségek is, serkentő kis jelek épültek rá akarásunk és vágyaink alapjára, míglen egy este versgyűjteményemet böngészgetve rá nem találtam Molnos Lajos egy költeményére. Mintha nem is a korondi-aknak, hanem egyenesen nekünk, siménfalviaknak írta volna. Akarásunkat és vágyunkat ez a vers érlelte elhatározássá, mert annyira aktuális volt üzenete, hogy az már nem tűrt halasztást: „...hát most, / legalább most, / hacsak pár pillanatra is / érkezünk haza, / ebbe az egyetlen / anya-méh zugba, / amelyet összeszorított fogakkal / őriztünk és menekítettünk át / fagymenta időközön is, / aszályos kín-nyarakon is, / szépapáink szépapái óta / várnak reánk az otthoniak, / az utánunk vágyva vágyakozók / és értünk hajszolódk, / a megfogyatkozók... / hát érkezünk haza / lelkünk zoltár-tiszta / zugába, / szaporodó sírjaink közé, / faggató nagy csendjébe / a hitnek és minden / ki nem mondott / igaz szavunknak, / hogy tisztán / találjon minket / az eljövendő idő...”

Az ötletet először a nőszövevényben „próbáltuk ki”, ebben asszonyaink azonnal partnerek lettek, minthogy a keblitanács tagjai is helyénvalónak ítélték az elgondolást, az együttműködés és a támogatás ígérete minden presbiter ajkáról elhangzott. A tervet közöltem Jakab Imola református lelkésznel, aki nemcsak lelkesen fogadta, de később jó hírként közölte presbitériumának pozitív álláspontját is. A következő beavatott

Pál Ferenc iskolaigazgató volt, aki a tanterület többségi tagjaival együtt elkötelezetten vette ki részét a szervezésben. Péter Zoltán polgármester és a tanácsosi testület ugyan utoljára, mégis idejében szerzett tudomást a falu életében jelentősnek ígérkező rendezvény megszervezésének szándékáról. Így verbuválódott egységessé a szervezők csapata, amelyben mindenki nem csupán tudta, de lelkiismeretesen tette is a dolgát.

Az volt a célunk, hogy minden elszármazottat elérjünk. Ennek érdekében készült el 500 példányban a meghívó, amelyet a két egyházközség – keblitanácsosaink útján –, illetve a Polgármesteri

Hivatal juttatott el az érintettekhez. Szőke Albert, id. Molnos Endre, Sipos László és Szász Endre egyházközségi-körzetfelelősök minden családot felkerestek, ahol annyi meghívót adtak át, ahányat az illető család igényelt. A postán kívül vitte a hírt a körzeti kábeltelevízió, a rádió és az újság is. Meg is volt az eredménye, mert amikor a jó Isten 16-án ránk ragyogtatta áldást osztogató napját, a feljavított utakon hazai és külföldi rendszámú autók érkeztek, felújított középületeink tárt ajtókkal, barátságosan fogadták a hazaérkezőket.

folytatás a 12. oldalon

Szén Sándor

Unitárius rádióműsorok

Credo – a megtartó hit műsora.

Szerkesztő: Solymosi Zsolt
Agnus Rádió, kéthetente, csütörtökön
7.30-kor.

augusztus 25., szeptember 8., 22.

Istentiszteletek közvetítése a kolozsvári gyülekezetekből

Agnus Rádió, kéthavonta, vasárnap
12.30-kor.

szeptember 11.

Meditáció – az elmélkedés műsora.

Szerkesztő: Solymosi Zsolt
Kolozsvári Rádió,
909 m és 1593 m középhullámon,
valamint a 95,6 MHz-es
ultrarövidhullámon,
szerdai napokon, 9.00-kor.
augusztus 17., szeptember 21.

Rádió-istentisztelet

Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen,
vasárnapokon.
szeptember 4.

Tavaszi virágszokor

unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztők: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
augusztus 20., szeptember 3., 17., 24.

Unitárius félóra

a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban,
a 87,9 MHz-en, illetve interneten
a www.prima-radio.ro címen.
Szerkesztők: Újvárosi Katalin
és Demeter Sándor Lóránd,
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Az alsóboldogfalvi unitárius egyházközség július 10-én ünnepelte a westporti (Connecticut állam, Amerikai Egyesült Államok) unitárius egyházközséggel való testvérkapcsolatát. Az eseményen jelen volt az amerikaiak népes küldöttsége is.

Siménfalván július 16–17-én első ízben tartottak falutalálkozót és falunapokat. A szombati istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök végezte a szószéki szolgálatot, majd az ifjúsági egyesület tagjai mutatták be alkalmi műsorukat. Délután a kultúrotthonban tartott kulturális program keretében a község szülötte, Farkas Árpád költő is találkozott a falustársakkal. A vasárnapi istentisztelet ünnepi szónoka dr. Gellérd Judit volt, az istentisztelet keretében úrvacsorát is osztottak.

Az újszékelyi egyházközség augusztus 7-én avatta újra a közelmúltban teljesen felújított műemlék orgonáját. Az isten-

tiszteleten dr. Szabó Árpád püspök prédikált, az ünnepélyen jelen voltak az egyházközség több szükségletéhez jelentősen hozzájáruló newburyporti (Massachusetts állam, Amerikai Egyesült Államok) testvéregyházközség képviselői is.

A dévai leányegyházközséget augusztus közepén héttagú küldöttség látogatta meg amerikai testvéregyházközségéből, a Wisconsin állambeli Fox Valley unitárius egyházközségből. Miután két évvel ezelőtt az amerikai hittestvérek jelentősen hozzájárultak a dévai unitárius központ épületének megvásárlásához, most újabb rendkívüli áldozatról tettek tanúbizonyságot: segítséget hoztak az épület átalakításának költségeihez is. Az ifj. Péterffy Miklós szaktervező tervei szerint haladó átalakítás először az istentiszteleti hely kialakítását tűzte ki célul, a munkálatokhoz a nyár végén fognak hozzá, és még az idén befejezik.

Siménfalvi...

folytatás a 11. oldalról

Az ünnepi harangok zúgásában benépesedtek a szülőházak, udvarok, kertek, utcák, 11 órakor pedig mindkét, új ruhába öltözött templomban felcsendült az ősi zsoltár: Szívemet hozzád emelem és benned bízom Uram... Nálunk dr. Szabó Árpád püspök, a reformátusoknál Antal Zoltán esperes szolt az ünneplő gyülekezethez.

Az imádkozás hajlékaiban minden tekintet, a viszontlátás örömétől kivirágzott arcok, a meghatódottság könnyecsképpjei hirdették a költői vallomás beteljesedését: „Föl-föl dobott kő, földedre hullva, / Kicsi országom, újra meg újra / Hazajön a fiad.” Jó volt látni, hogy sokakban életre szólóan érvényes maradt az ősi intés: „el ne hagyj az ősi tájat, el ne hagyj az ősi házat...”, miként a hazaérkezőkben is ugyanígy: „ha elfáradsz a világban, gyere haza megpihenni, az öreg fák árnyékában szép időkre emlékezni...”, oda, ahonnan a Gondviselés vezérelte-rendelte másik tájra; új otthonunkat az *ittthon* lelki-szellemi-erkölcsi juss tégláiból építettük meg és bútoroztuk be. „Aldott legyen az a pillanat, amikor ilyen érzésektől vezérelve készültél a találkozásra, vagy indultál el hazafelé, te kedves ismerős és te ismeretlen – és mégis ismerős – siménfalvi testvérem!”

A köszöntő után a helybeli ifjak *Apáink arcán* című, dr. Szén Csilla tiszteletes asszony által összeállított és betanított műsora következett. A templomból kijövet a művelődési házba mentünk megtekinteni az ünnepi műsort, amely a polgármester köszöntőjével vette kezdetét, aki ezután felkérte Farkas Árpád költőt, hogy a szülőföld iránti érzéseit és gondolatait ossza meg falusfeleivel. A költő közvetlen, meleg baráti hangon üdvözölte hall-

gatóit, hálás meghatódottsággal emlékezett gyermekora székelyszentmiklósi-siménfalvi éveire, majd verseiből olvasott fel. A szót Asztalos Ferenc parlamenti képviselő kapta, aki-a falutalálkozó közönségerősítő, önazonosság-megőrző szerepét hangsúlyozta. Az ünnepi műsor a Mátéfi Csaba és felesége, Zita által betanított siménfalvi kisiskolások táncaival folytatódott, és a székelykeresztúri Pipacsok táncsoport előadásával zárult.

Délután ott folytattuk, ahol délelőtt abbahagytuk. Újra telt ház várta a kulturális program folytatását. Az alaphangot a helyi vegyeskar adta meg, amely Bálint Mária karnagy vezényletével öt kórusművet adott elő. Bán Eszter-Edit tanárnő értékes falutörténeti előadása mindenki figyelmét felkeltette, amely újfent nem csupán arra emlékeztetett, milyen rangos település lakosai vagyunk, hanem arra is, miként vagyunk kötelesek honorálni ezt a ránk testált, akár kiváltságosnak is mondható történelmi örökséget. A következő percekben ennek meggyőző bizonyítékával találta szembe magát a teremben mindenki, amikor dr. Gellérd Judit, sokak szeretett Zizije a tőle megszokott, lendületes lelkesedéssel kezdett hozzá *A Liberté rabja* című könyvének bemutatásához, amelyben édesapjának, egyházközségünk hajdani, legendás hírű lelkészének, dr. Gellérd Imrének állít méltó emléket. A hálás gyermek „emlékművét” személyes emlékezései által még fényesebbre csiszolta egyik hálás „szellemi fia”, az alázatosságában méltóságteljes Jakab Dénes szentábrahámi lelkész előadása. Az időkeretből már jócskán kiléptünk, amikor az érdeklődők átvonultunk a református templomba meghallgatni József Attila Márk Attila által megzenésített verseinek egy óras előadását. Mire véget ért,

már leszállt az este is, mindenki lelkiileg feltöltődött indult hazafelé. Majd reggelig tartó bál kezdődött.

A szép iránti éhségét a nap délutánján és másnap bárki csillapíthatta az iskola négy osztálytermében berendezett, művészeti és népművészeti kiállítás megtekintésével. A népi alkotás muzeális tárgyai mellett saját alkotásaiból állított ki id. Bán Ida, Jakab Imola, Sipos László, ifj. Joó Dénes, ifj. Ráduly János, id. Ilonka János, Mészáros Tibor.

Vasárnap az unitárius templomban úrvacsorával egybekötött, ökumenikus istentiszteletet tartottunk, amelyen a szószéki szolgálatot dr. Gellérd Judit végezte, az úrvacsorai ágendát pedig Jakab Imola mondta a közel 300 lelket számláló gyülekezet előtt. Sokak tetszését elnyerte a mozgó úrvacsoraszózat, amelyben a két szolgálattevő mellett részt vállalt még Miklósi-Vári Katalin, Bíró Mihály és alulírott. A nap délutánját a sportnak és szórakozásnak szentelhetjük. Csáki Péter tornatanár és segítői a gyermekeknek és fiataloknak változatos és élvezetes sportvetélkedőket, kispályás focibajnokságot szerveztek. Ez utóbbin az utcák szerint szervezett öt csapat mérte össze tudását (a vándorkupát a Főút csapata nyerte meg). A mindvégig kitartó szép idő estefelé, pár percre csak azért borult el, hogy kontarasztul szolgáljon, és emlékeztessen arra: annyi esőzés után az a két nap a jó Isten külön nekünk adott ajándéka volt.

Így történt meg, ilyenre sikerült az első siménfalvi falutalálkozó. Az „érdemes volt-e?” kérdésre adott pozitív válaszok megnyugtatják lelkiismeretünket, megerősítenek helyes döntésünk tudatában, és élteti bennünk a reményt, hogy Istenünk segítségével ezután is sikerülni fog. Úgy legyen!

nők világa

Az UNOSZ és minden helyi nőszövetség szíves tudomására hozzuk, hogy hétéves szünet után, június 16-án újraindult a felsőrákosi nőszövetség.

Jó hír Felsőrákosról

Indulól összejövetelünkön 30 nő vett részt. Reméljük, hogy legalább 25–30 aktív tagja lesz a szövetségnek. Javaslatok alapján próbáltuk kialakítani, milyen formában gondoljuk a gyűlések lefolyását. Titkos szavazással elnököt, alelnököt, jegyzőt, pénztárnokot választottunk. Havi egy alkalmat látunk egyelőre jónak az összejövetelekre, s ha minden jól megy, télen gyakrabban is találkozhatunk. Kezdőtőkének is van már: az amerikai Spokane testvérgyülekezet 100 USD-t ajándékozott, ezenkívül tagdíjat szavaztunk meg havi 10 000 régi lej értékben.

Aktívan szeretnénk részt venni az egyházközségi életben. Szociális, kulturális munkával szeretnénk felhívni minden nőtestvérünk figyelmét az egyházközség keretén belül – és nem csak ott –, hogy szükségünk van egymásra, társaságra, hagyományörzésre, a testvérkapcsolatok ápolására. Az egyházközségi dalárda nőtagjai mind részt vettek az alakuló gyűlésen. Elhatároztuk, hogy megpróbáljuk bevonnai a szövetség fiatalabb tagjait is a közös éneklésbe. Segíteni akarjuk a VEN-bizottság tagjait, a Dávid Ferenc Egylet munkáját. A télen felvállaljuk a karácsonyi csomagok elkészítését. Teadélutánokat, a gyermekeknek tombolázással egybekötött szeretetvendégséget, nőnapot, anyák napját, kirándulást szeretnénk szervezni.

Sok szép álom, ami beteljesedésre vár. Nagyon reméljük, hogy sikerül. Már azt is nagy eredménynek tartjuk, hogy saját erőnkkel, szervezésünkkel az első lépéseket megtettük.

Molnár Margit

Kolozsvári nyár

A három kolozsvári egyházközség nőszövetségei – a vidéki nőszövetségekkel ellentétben – nem tartanak „nyári szünetet”, hiszen asszonyainkat nem köti le nyáron a mezei munka. Igaz, a részvétel csekélyebb, mert vannak, akik nyári szabadságra mennek.

Mit is csinálhatunk nyáron? Havi összejöveteleinket – teadélutánjainkat – most is megtartjuk a hónap utolsó csütörtökén. Júniusban dr. Veress Éva egyetemi tanárt láttuk vendégül, aki arra a kérdésre próbált választ adni, hogy egészséges élelmiszerekhez jutunk-e. Júliusban Eke Éva műépítész ismertette a kolozsvári unitárius templom több mint 10 éves renoválásának folyamatát.

A belvárosi egyházközség által biztosított kis műhelyünkben folyik a szövés, rongyvágás, lehetőség volna varráásra is. Ide azok az idős asszonyok járnak be, akik részben társaságra vágnak, részben hasznos munkát akarnak végezni, hozzájárulva segítézési alapunk gyarapításához. Mások otthoni unalmas óráikban szeretnének valami hasznos dologgal foglalkozni, de már nehezen tudnak bejárni a műhelybe. Munka közben folyik a beszélgetés, mert a megosztott gond félgond,

a megosztott öröm kettős öröm. Számon tartjuk egymást, tartozunk valahová. Szeretnénk ősztől nyugdíjas-klubként dolgozni mindennapos programmal, de ehhez még újabb munkatársakra van szükségünk.

Az UNOSZ és a kolozsvári nőszövetség székhelyén, irodánkban szokott hetenként összegyűlni egy öntevékeny kis kézimunkakör, amelynek tagjai vidám beszélgetés közben kézimunkáznak, egy-egy verset olvasnak fel, énekelnek.

Népi varrottas-körünk igyekszik kisnyugdíjasainknak munkát biztosítani, hogy pótolják szerény jövedelmüket. Van olyan beteg bedolgozónk, akinek valóságos gyógyszer a kézimunka.

Ruhasegélyeket biztosítunk a rászorultaknak, de sajnos helyhiánnyal küzdünk: a monostori egyházközségnél találtunk szükségmegoldásként egy kis helyet, de ezzel némileg akadályozzuk az egyházközség tevékenységét, így más megoldást kell keresnünk. Gyógyszersegélyeket is igyekszünk adni öregeinknek. Az elmúlt héten meglátogattuk a Lókodi Öregotthon lakóit, élelmiszert és pénzsegélyt vittünk az öregotthon ellátására.

Betegeinket is elég rendszeresen látogatják asszonyaink, bár a nagy távolságok miatt ez még kissé nehézkesen megy, de reméljük, hogy ez is hozzá fog járulni közösségünk erősödéséhez.

Zsakó Erzsébet

Egymásért együtt

A Svájci Katolikus Nőszövetség Kelt-Nyugat-Európai Nők Munkacsoportja (FOWE) július 17-e és 24-e között találkozózt rendezett Brassóban, a Reménység Házában. A találkozón a rendező négy svájci képviselő: Ruth Barmet, Vreni Fischli, Catherine Gyarmathy, Ruth Koch mellett 22, az ország más-más vidékeiről összegyűlt, különböző felekezeti és foglalkozású nő vett részt: hét unitárius, öt katolikus, hat ortodox, két német lutheránus, egy református és egy görög katolikus. Az UNOSZ részéről Szabó Magdolna, Asztalos Klára, Paskucz Viola, Benedek Enikő, Jakabházi Vera és Szőcs Hajnal voltak jelen.

A mostani találkozó a már tíz éve tartó sorozat utótalálkozója volt. Ezért a 17-i, vasárnap esti megérkezést az örömteli viszontlátás sok megható pillanata tette bensőségesé. Mivel én most vettem részt először, bizony kissé irigykedve néztem a kitörő baráti megnyilatkozásokat. Vacsora után mindenki beszámolt az utolsó találkozás óta történetekről, egyéni és közösségi vonatkozásban egyaránt.

A Reménység Házában hétfőtől csütörtökig gazdag, jól felépített program várt reánk, amelynek keretében az előadások mellett csoporttevékenységek, beszélgetések, a tervek bemutatása tette érdekesebbé és egyénibbé a munkát.

A napot reggeli tornával kezdtük, majd a reggeli elfogyasztása után az áhítat biztosította a lélek táplálékát is. Az első napi előadás témája *A hit közvetítésének*

átalakulása volt, amelyet Ruth Koch és Ruth Barmet tartottak, és irányították a megbeszélést.

A második nap *Testvériség és felelősségvállalás a nemzedékek között* témakört vitattuk meg Catherine Gyarmathy vezetésével. E témában részünkről két előadás hangzott el, az elsőt Jakabházi Vera tartotta *Holtig tanulni* címen, amelyben a továbbképzés lehetőségeit mutatta fel, nemcsak a fiatalok, de az idősebb nemzedék számára is. A másodikban Szilágyi Erzsébet meghatottan őszinte tapasztalatai alapján számolt be a mozgásérül fiatalok gondozásában jelentkező nehézségekről, sőt megpróbáltatásokról.

A harmadik nap témája *Az én energiaforrásom és az elkötelezettségem* volt, Vreni Fischli programfelelős felvezetésében. Délután megtekintettük Brassó nevezetességeit, gyönyörködtünk az óváros történeti értékeiben, de észrevettük a mostani dinamikus fejlődés megannyi jelét is.

A fő témák előterjesztése után csoportokban vitattuk meg az elhangzottakat, és – ami igen mély benyomást és élményt jelentett számomra – mindenkinek lehetősége nyílt elmondani nemcsak saját véleményét, hanem tapasztalatait is megosztani a jelenlevőkkel. Nincs területi lehetőségünk a témák részletes ismertetésére, pedig mindenik a jelen életünkkel kapcsolatos, azt részben meghatározó kérdéseket dolgozott fel.

folytatás a 14. oldalon

Szabó Magdolna

Egymásért együtt

folytatás a 13. oldalról

Csütörtök reggel két mikrobuszal indultunk – Csíksomlyó érintésével, a Békás-szoroson keresztül – az észak-moldvai kolostorok megtekintésére. Miután megnéztünk valamennyi kolostort, közöttük a leghíresebbeket, Agapiát, Suceviát, Moldoviát, Voronetet, azt állapítottuk meg, hogy az állam teljes egészében fedezi a kolostorok restaurálási költségeit, s így azok valóban képviselhetik román egyházi és világi építészet értékeit.

Miután szombat délután hazaérkeztünk, búcsút véve vendéglátóinktól és a többi résztvevőtől, napokba telt, amíg sikerült feldolgozni a hallottakat és látottakat, s a hozzájuk kapcsolódó élményeket. Magunkkal hoztuk, s életünk részévé tettük a gondolatébresztő és kulturális szempontból is érdekes napokat, de mindenekfelett egy kellemes együttlétet, amelyben testvérként élhettük meg a keresztény ökumenét, öt felekezet 26 résztvevője, Temesvártól Brăiláig, Kolozsvártól Nagyszebenig, Segesvártól Brassóig.

„Becsüld magad, hozz egészséges döntéseket”

A székelyudvarhelyi belvárosi unitárius nőszövetség ebben az évben harmadik alkalommal szervezett szeretetvendégséget a Kriza János Szeretetotthonban június 26-án. Erre az alkalomra újból meghívtuk a városunkban élő más vallásfelekezettű testvéreinket is, és örömmel vettük tudomásul, hogy meghívásunkat nagyon sokan elfogadták.

Meghívtunk ez alkalommal Bernád Ilona marosvásárhelyi természetgyógyász volt, aki rendszerező és átfogó előadásában a magyar népi gyógyászatról, annak használatáról és továbbéléséről beszélt. Előadásának lényege konkrétan kapcsolódott az aktuális világnap – június 26-a: kábítószer-ellenes világnap – szlogenjéhez: „becsüld magad, hozz egészséges döntéseket.” Világossá tette, hogy az egészséges életérzés csak hármas dimenzióban fejlődhet harmonikusan: lelki, szellemi és testi dimenzióban. Az előadást figyelemmel hallgatva olyan mélyen rejtőző emlékek és gondolatok fogalmazódtak meg bennünk, amelyek tudat alatt most is léteznek, és továbbadásuk egyre nyilvánvalóbbá válik. A magyar népi gyógyászat megtartó és éltető ereje által a mai rohanó világunkban is megvalósítható az „egészséges egész” harmóniája, csupán szeretet és odafigyelés szükséges hozzá.

Az előadás után ismerkedésre, beszélgetésre került sor, a szerző pedig könyveit dedikálta. További erőt, hitet és kitartást kívánunk az előadónak gyűjtő, megtartó és éltető munkájához.

Blénessy Jolán

ifjúsági oldal

Tábori krónika

(Petrozsény, július 11–16.)

Hétfő

Öt óra körül érkeztek Petrozsénybe a gyermekek. Nem volt nagy gond az úton. Találkoztunk ismerősökkel, barátokkal. Együttesen ültünk neki a finom ebédnek. A szakácsnőnek meg is köszöntük. Ebéd után „ismerkedős játékot” játszottunk. Ezáltal megtudtuk mindenkinek a nevét, és azt, hogy honnan jött. Este körbeültünk és jeladós játékot játszottunk. A játék abban állt, hogy valaki kézzel jeladós jelet adott a mellette ülőnek, és az továbbadta, mígnem a jel újra a jeladóhoz került. Háromszor próbáltuk, de mindhárom alkalommal „eltorzult a jel”. Végül elmondtuk a Miatyánkot és eljátszottuk a lefekvést. Ez sem sikerült rögtön.

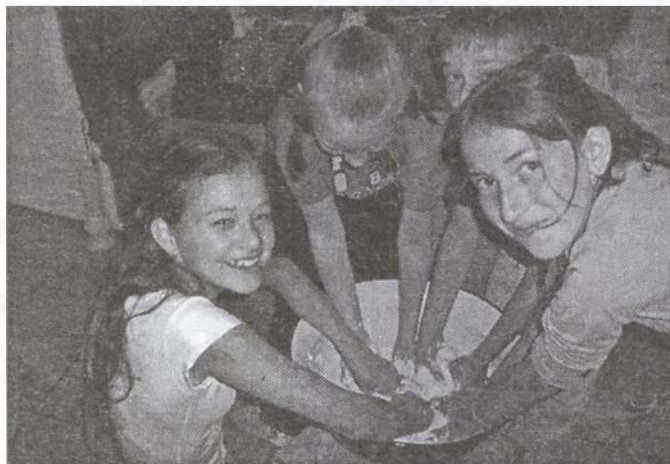
Kedd

Reggel úgy keltünk fel, mint valami bombák, mert éjjel majdnem senki sem tudott aludni. A torna segített az ébredésben. Pár testgyakorlat, futás, néhány fekvőtámasz, majd a végén lomha sprint. Reggeli után jött az áhítat, ahol a vallásról, születésről és keresztelésről beszélünk. Áhítat után két csoportra osztottunk. A kicsik fent a szertatásokról beszéltek. A nagyok *A kis herceg* című könyv egyik részletét próbálták értelmezni. Az ebéd után egyórás szünetet kaptunk, és aki akart, elmehetett az üzembe. Volt mindenféle butaság, amitől kiválóan fel-fújódsz és fáj a hasad, de azért megvettük és megettük.

Szerda

Ma reggel is nehezen ment a kelés. A reggeli torna felpezsdítette a vérünket, és jókedvvel álltunk neki az éneknek. Reggeli után Erika tartott lélekbe ható és elgondolkoztató áhítatot. A kiscsoportos tevékenységen megbeszéltük a konfirmáció lényegét és szükségességét. Miután lejárt az időnk, mindenki lejött az alsó szobába és kézműveskedtünk. A kézműves tevékenység abban állt, hogy fehér posztóra azt festettünk, ami nekünk tetszett a legjobban. Voltak rózsák, békejelek, feliratok. Hívtak ebédelni, és mi ecsetet, posztót (csapot, papot) otthagytunk az ebédlőbe. Majd két óra szabadfoglalkozást kaptunk, azután kiosztották a konfirmálásra a kérdéseket. Megtanultuk, majd készültünk a vetélkedőre. Kérdéseket tettek fel, és próbák elé állítottak. Vacsora után és lefekvés előtt belenézünk a tévébe.

Készül a kenyér Petrozsényban

Csütörtök

Ma reggel is nehezen keltünk, tornára sem volt semmi kedvünk. De valahogy átestünk ezen is. A reggeli már könnyebben ment, vagyis csúszott. Következett az áhítat, majd az esküvőkről, párokról és párkapcsolatokról beszélgettünk. Utána nemezeltünk. Áztatott, színes gyapjút formákra lapítottuk, majd rá egy másik gyapjuréteget tettünk. Az így kapott réteget leöntöttük szappanos meleg vízzel és addig lapogattuk, ameddig jó tömör lett a réteg. Ezt megszáritottuk, és máig is emlékként őrizzük. Ebéd után következett egy szűkös szabadidő, vásároltunk. A délutáni vetélkedő nagyon szuper volt. Majd elmentünk leánykérőbe, de sehogy sem akarták kiadni a menyasszonyt. Végül is addig győzködtük az „apóst”, míg ideadta. Az egész városon át kellett haladnunk ahhoz, hogy eljünk a templomba. Az esketés végével hazajöttünk, ahol újabb érdekesség várt: az esti tévéműsorban nekünk kellett szerepelnünk. Szerintem nagyon jól sikerült, „király” volt. Mindenki nek teszett, nagyon jól szórakoztunk. Este lett és reggel:

Péntek

Majdnem egész nap a szabadban voltunk. Kb. egy órát gyalogoltunk, amíg a hegyre értünk. Szép, simán-göröngyös helyet találtunk a focibajnoksághoz. Mikor ennek vége volt, cédulaháborút játszottunk. Délután a foci pályára mentünk, hogy összemérjük erőnket a várpalotai gyermekekkel. Hiába szurkoltunk torkunk szakadtából, az „ifjúsági” csapatunk vesztett, de a „nagy csapat” kiköszörülte a csorbát. A meccsek után hazajöttünk, és ezúttal is mi kellett, hogy megszerkesszük a tévé-programot, amely most is jól jött ki.

Szombat

Ez az utolsó bejegyzés a naplomban. Rövid is lesz. Ma nem keltettek olyan hangosan, hanem egyenesen szelíden, lágyan. A reggeli nem esett soha olyan jól, mint a mai. Az áhítaton elbeszélgettünk a válásról, a bánatról és a táborról. A beszélgetés egyik-másik része szívbe markoló volt, hogy egyesek és kettesek el is pityeredtek. Ebéd után az úgynevezett „szíves játék” került sorra, amelyben hét különböző foglalkozású ember haldoklik, és azon vitatkoztunk két órán keresztül, kinek adjuk a szívet, kit mentsünk meg. Sajnos, hiába fáradoztunk, nem tudtunk zöld ágra vergődni. A vetélkedő után körbeültünk és „koncerteztünk”. A „koncert” tőzsomszédságában volt egy beszélgetés, ami a buli kezdetével ért véget. Ennyit az idénre.

Pál András és Pál Ferenc

Fonálkötők

Hála Istennek, a táborvezetőknek és a falu lakosainak, újra összegyűlt a gyermekcsereg, immár a VI. unitárius ifjúsági és gyermektáborba, Homoródalmásra. Gyermekrajza sereglett be az iskolába és a vendégházba. Ismerkedő játékokat játszottunk, majd talán a tábor egyik legfontosabb mozzanata következett: a barátságkötél felkötése. Ezzel megkötöttük azt a láthatatlan fonalat is, ami sokkal erősebb bármilyen más fonálnál: a barátságot. Így nagy családot alkottunk, ahol mindenki vigyázott a maga és társai testi és lelki épségére.

Mindenki örült, és elfelejtette minden gondját-bajját, mert énekeltek, játszottak, szórakoztak, vetélkedtek, beszélgettek és imádkoztak. Mindez ima volt, amit gyermekként mondtunk el Istennek, szerető, gondviselő Atyánknak. Hiszen nemcsak az az ima, amit összefogott kézzel, lehajtott fejjel mondtunk el, hanem az is, amit e táborban végeztünk. Isten mindenütt ott van, figyel, vigyáz ránk, örül, ha mi is örülünk, szomorú, ha mi is szomorúak vagyunk, és biztat bennünket.

Beavattak a csapatba, ami mindenkinek nagyon tetszett. Ez olyan volt, mintha egy családba „iktattak volna be” – ekkor lettünk mi is teljes jogú családtagok ebben a táborban. Ez még jobban összekötött minket, mert tudtuk, hogy egyazon csapat tagjai lettünk, és egyben egy családé is.

A reggeli áhítatok, esti imák és a csoportonkénti beszélgetések, imádkozások különleges hangulatot adtak az egész tábornak. Ekkor mindenki lecsendesült, és Istenhez fohászolva, köszönetet mondva imádkozott. Nemcsak magában, hanem hangosan is mondhatta bárki, amit gondolt. Utána elmondhattuk, milyen volt az, amikor hangosan imádkoztunk. A tábor végén mindenki megilletődött, könnyek is folytak, hisz egy nagy család szakadt szét darabokra.

Haza kell menni, vár az otthon, vége a tábornak. De tudjuk, hogy minket nem szakítanak el a távolságok, és nem felejtjük el azt, ami e táborban történt.

Ez a tábor egy jó hangulatú és nagyon hasznos tábor volt. Kérem az Istent, hogy adjon a táborvezetőknek erőt és kitartást, hogy még sok ilyen tábor szervezhessenek. Köszönünk mindent mindenkinek: a táborvezetőknek a sok játékot, beszélgetést, a mosolyt, a biztató szavakat és azt a sok szeretetet, amit nekünk adtak, és a türelmet, hogy tudtak velünk foglalkozni; a falunak köszönjük, hogy befogadtak, és a szakácsnének a sok finom eledelt.

Fekete Ágnes-Heini

Táborozók Nagyajtán

Július 18-a és 24-e között Nagyajtán a székelykeresztúri egyházkörméből érkező gyermekek unitárius táborban vehettek részt. E rövidnek tűnő hét alatt végigkövettük egy ember életében a vallásos eseményeket, a születéstől egészen a halálig. Táborvezetőink megpróbálták felvilágosítani, hogy megérezhessük Isten szerető és gondviselő erejét, betekintsünk egy unitárius vallású ember örömeibe és bánataiba egyaránt. Megtapasztalhattuk,

hogyan segítsünk felebarátainkon. Az elméletben tanultakat megpróbáltuk gyakorlatba ültetni. A táborlakók számára istentiszteleteket tartottak, kereszteltünk, konfirmáltunk, úrvacsorát vettünk, eskettünk és temettünk, végigkísértük egy képzeletbeli személy életfordulóját.

Felosztottak öt csapatra (Sólymok, Villámkalózok, Farkasok, Táborozók, Okosok), egész héten át vetélkedtünk, összemértünk erőnket, okosságunkat és ügyességünket. Megismertük csapattársainkat, ellenfeleinket, táborvezetőinket – és barátokat szereztünk. Esténként

összegyűltünk, és különleges, humoros „tévéműsorokkal” szórakoztattuk egymást. A tévéműsor végeztével gyertyafényben énekeltek.

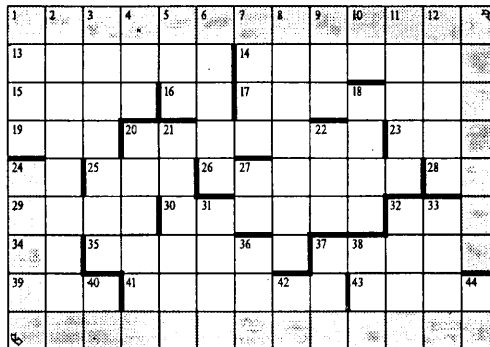
A tábor utolsó estéjén hatalmas táborbúza mellett énekeltek, és elmondhattuk véleményünket az eltelt napokról. Ez a tábor számunkra nagyon emlékezetes marad. Reméljük, lesz még lehetőségünk ilyen rendezvényekre eljönni, bízunk benne, hogy még találkozunk!

Bálint Zsófia és Györgyilés Izolda

Lapszámunk szerzői: Balázs Tamás lelkész (Magyarszovát), Bálint Zsófia diák (Kobátfalva), Blénessy Jolán óvónő (Székelyudvarhely), Demeter Sándor segédlelkész (Székelyudvarhely), Fekete Ágnes-Heini diák (Nagyajta), Gálvalfi Gábor tanító, ny. iskolaigazgató (Alsóbölgfalva), Györgyilés Izolda diák (Kökös), Kiss Károly lelkész (Medgyes), Kiss László lelkész (Torda), Miklósi-Vári Katalin lelkész (Debrecen), Molnár Margit háztartásbeli, nőszövetségi elnök (Felsőrákos), Pál András diák (Vajdahunyad), Pál Ferenc diák (Vajdahunyad), Szabó Magdolna könyvelő, főtisztelendő asszony (Koloszvár), Székely Kinga Réka lelkész (Homoródszentpéter), Szén Sándor lelkész (Siménfalva), Zsakó Erzsébet ny. textilmérnök (Koloszvár).

Közmondások

Vízszintes: 1. Magyar közmondás.
 13. December 24-én van! 14. Csonthéjas gyümölcsből kivont anyag. 15. Divatos. 16. Angol tagadás. 17. Csőrös agyafuvola. 19. Vén. 20. Napozó. 23. Magyar Állami Vasutak, röviden. 24. Kutya. 25. ...könyv, Goethe-mű címe. 26. Cím. 28. Asszonynev képző. 29. Richard ..., filmsztár. 30. Mali fővárosa. 32. Vuk apja Fekete István regényében. 34. Folytatásban van! 35. Régi, törserű fegyver. 37. A Micimackó írója. 39. Portré. 41. Vadszamár. 43. Színházi jelzőeszköz.

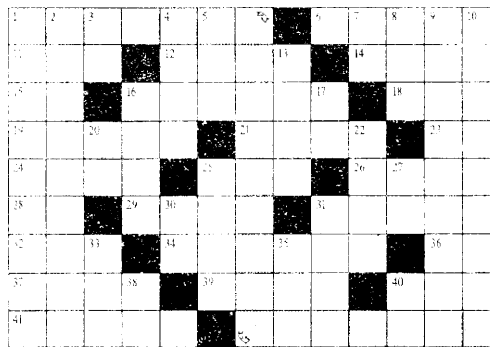

Függőleges: 1. Minta. 2. Valamilyen tárgy belső, törekeny, átlátszó része. 3. Glasgow-i focicsapat. 4. Nőstény szarvas. 5. Kanada jelzése sportversenyeken. 6. Testedzés. 7. Régies. 8. Kikeres. 9. Direkt termő szőlőfajta. 10. Kaon belseje! 11. Éghajlat. 12. Délgyümölcs. 18. Redőny. 20. Nyugatfrancia lakos. 21. Erdélyi román bank volt. 22. Népies lyuk. **24. Magyar közmondás.** 27. Lám. 31. Angol férfinév. 32. Halogénelem. 33. Idegen Anna. 36. Kis udvarhelyszéki falu Kányád községben (ÉGE). 37. A mister társa, röviden. 38. Szófaj. 40. Nagy olaszországi folyó. 42. Szem belseje! 44. Gang két széle!

Családi ebéd

Ebédel a házaspár. Megszólal az asszony:
 – Dezső, ízlik neked a leves?
 – Nem Lujza. Hát neked?
 – Nekem sem!
 ...! – állapítja meg a férj. (A poént lásd a rejtvényben.)

Vízszintes: 1. A vicc poénja. 6. Vékonyabb bot. 11. Szántóeszköz. 12. Várát Dobó István védte. 14. Hasad a tó jege. 15. E napon. 16. Levelet ráérősen készít. 18. Művészet, latinul. 19. Fakadó. 21. ... Montand, francia énekes. 23. ... Derek, szexszimbólum filmsztár volt. 24. Rövidkabát. 25. Régi rádiómárka. 26. Hibáztat. 28. Úrmanó. 29. Mesterséges. 31. ... sport, hazai totó. 32. Borít, fed. 34. Megtermett. 36. Ezüst vegyjele. 37. Pirosodik az alma. 39. ... Heyerdal, norvég utazó, kutató volt. 40. ... muri, Móricz mű. 41. Van ilyen hordó is.

Függőleges: 1. Vastag textilanyag készítése. 2. Nemes emberi tulajdonság. 3. Verés eleje! 4. Férfinév. 5. Magyar rockcsapat volt, a Szikora Robi együttese. 7. Ellenérték. 8. Női név. 9. Olasz titkos politikai szövetség a 19. század elején, jelentése: szénégetők. 10. Vers- vagy novellagyűjtemény. 13. Maros megyei falu. 16. Alakzat. 17. Magad. 20. Európai Kupa. 22. Életút. 25. Mókus. 27. Knock out. 30. Ver. 31. Orosz város. 33. Arcszín. 35. Halotti lakoma. 38. Szikladarab. 40. Elégel.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **október 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét októberi lapszámunkban közöljük.

Júniusi rejtvényeink megfejtése: **Közmondások:** Nincsen harang szív nélkül, Nincsen torony harang nélkül; **Sinka István balladái:** Kún István új lova, Szilvafák a hóban.

Könyvjutalmat nyert **Derzi Rozália** szavatai olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
 az Erdélyi Unitárius Egyház
 Kolozsvár

Alapítási év: 1888
 Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyery Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
 Tördelés: **Ruzsa István**

Készült a kolozsvári
 Heltai Gáspár
 Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
 400105 Cluj,
 B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
 tel./fax: (0)264-593236, -595927
 e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
 az Erdélyi Unitárius Egyház
 központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával
 kapcsolatos
 felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
 érkezésének határideje:
 minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről
 szóló olvasói tudósításokat
 nem teszünk közzé.
 Kéziratokat nem őrzünk meg,
 és nem küldünk vissza.
 Közlésre szánt fényképeket
 kérésre visszaküldünk.
 A lapban közölt írások
 nem tükrözik feltétlenül
 a szerkesztőség nézeteit.